...ХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

Бурят-Монголой ҮНЭН

ВКП(б)-гэй Бурят-Монголой обкомой, БМАССР-эй Верховно Соведэй, ВКП(б)-гэй Улан-Удын горкомой орган

№ 178 (6368)
СЕНТЯБРИИН
9
ВОСКРЕСЕНЬЕ
1951 он

Сэн 20 мунгэн.

Мүнөөдэр—танкистнуудай Үдэр

Советскэ правительствын, агууехэ Сталинай табиhан зорилгонуудые бэелүүлхэ хэрэгтэ танкистнуудай ба танк бүтээгшэдэй туйлаhан амжалтануудые советскэ арад, тэрэнэй Арми тэмдэглэнэ.

Манай илалтануудые зоригжуулагша ба эмхидхэгшэ, манай вождь ба багша—агууехэ Сталинда алдар соло!

Советскэ танкистнуудта алдар соло!

Мүнөөдэр манай ороной бүхы ...дуудуд танкистнуудай Үдэрые ...дэрлэжэ байна.

Советскэ арад танкистнуудай ...рые ажалай болон политическэ ... ехэ дэбжэлтын оршон бай... hайндэрлэнэ. Ленин — ...инай партиин хүтэлбэри доро ...ай ороной ажалшад комму... байгуулгын түүхэтэ зорилго...дые амжалтатайгаар шиидхэжэ ...на. Бүхы советскэ хүнүүд амга... сагайнгаа ажалые угаа ехэ ... зоригтойгоор бүтээнэ.. Ком...измын агууехэ барилганууд ...рэ, заводууд болон фабрика...та, шахтанууд болон рудни...та, колхозууд болон совхо... дотор, научна эмхи зургаа...та—нэгэ үгөөр хэлэбэл, хаа ...агүй—бүгэдэарадай социалис...скэ мүрысөөн улам улам үр...нэ, ажалай бүри ехэ амжалта... туйлагдана. Дайнай хойто ... сталинска табанжэлэй түсэ... амжалтатайгаар дүүргэгдэhэ... ашаар советскэ арадай жар... байдалынь бүри hайжарна, ... агууехэ социалистическэ ...эй хүсэ шадалынь улам бэхи....

...алан тайбан ажал бүтээжэ ... манай арад, илагша арад ... дэлхэй дээрэ бата бэхи эб ...мдал байгуулхын түлөө эр... шанга тэмсэл хэжэ байна. ...йрамдалай Бүхэдэлхэйн Со... Хандалгада гар табилгые ... дотор үнгэргэхэ тухай эб ...мдал хамгаалха Советскэ ...тедэй пленумэй шиидхэбэри ... мэдээсэлые советскэ арад ... ехэ баяртайгаар угтаа. Бү... советскэ хүнүүд эб найрамдал ...аалха Советскэ Комитедэй ...хэбэрине нэгэн hаналтайгаар ...ана, агуухэ табан гүрэнүү... хоорондо Эб найрамдалай ... баталуулха тухай Эб най...рамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй ...лгые гүйсэд дэмжэхээр бэ...hэн тухай мэдээсэлнүүд ...ууд болон хүдөө нютагууд... ...бтана.

...Эб найрамдалай түлөө Советскэ Союзай эрид шууд тэмсэл хадаа американо-английска империалистнуудта эсэргүү тэмсэжэ байдаг олон зуун миллион хүнүүдые улам бүри зоригжуулна. Бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдал байгуулхын түлөө тэмсэгшэдэй зэргэ бүри үргэдэнэ, тэдэнэй хүсэн улам ехэ болоно.

Мүнөөдэр бидэнэр болбол Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнай үедэ манай танкистнуудай гаргаhан баатаршалга болон эрэлхэг зориг тухай омог баяртайгаар дурданабди. Манай Эхэ ороной эрхэ сүлөө болон бэеэ даанхай байдалай түлөө хатуу шанга тэмсэл дотор советскэ танкистнууд арадайнгаа найдабарие харюулжа шадаа. Тэдэнэр сэрэгэй эрхим зэргын мэргэжэл шадабаряа харуулаа, баатар зориг гаргаа, Эхэ орондоо үнэн сэхэ байдагаа үшөө дахин гэршэлэн харуулаа.

Эхэ оромнай баатар хүбүүдэйнгээ габьяае үндэрөөр сэгнэhэн байна. Олон мянган танкистнууд Советскэ Союзай орденууд болон медальнуудаар шагнагдаа. Советскэ Союзай Геройн хүндэтэ нэрэ зэргэ 1142 хүндэ олгогдоо.

Европын болон Азиин олон миллион хүнүүд фашистска боолшолгоhоо советскэ танкистнуудаар сүлөөлэгдэхэдөө баргалшагүй ехэ баяртайгаар угтадаг байгаа. Олон столицанууд, городууд болон тосхонууд советскэ танкистнуудай солбон түргэн ябуулгын ашаар абарагдаhан байха юм.

Коммунистическэ партиин, советскэ арадай сэсэн мэргэн вождь, агууехэ полководец нүхэр Сталин манай бронетанкова болон механизированнэ сэрэгүүлэй алдарта габьяае иигэжэ үндэрөөр сэгнэhэн байна:

«Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнай жэлнүүдтэ Советскэ Армиин бронетанкова болон механизированнэ сэрэгүүд фашистска Германиие болон империалистическэ Япониие бута сохихо хэрэгтэ гайхамшаг үүргэ дүүргээ. Байлдаанай газар дээрэ советскэ танкистнууд жэшээлэшэгүй ехэ эрэлхэг зориг гаргаhан ба Эхэ оронойнгоо урда уялгаяа нэрэтэй түрэтэйгөөр дүүргэhэн байна».

Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайнай үедэ советскэ танк бүтээгшэд ажалай тон ехэ баатаршалга гаргажа, өөрынгөө армиие дэлхэй дээрэ эгээн эрхим дайшалхы машинануудаар хангаа.

Манай ороной бронетанкова болон механизированнэ сэрэгүүд нүхэр Сталинай анхарал оролдолгын ашаар байгуулагдаhан ба иимэ ехэ хүсэтэй болоhон байна. Манай Эхэ орондо гитлеровскэ булимтарагшадай добтолон ороходо, нүхэр Сталин болбол дайшалхы машиные олоор бүтээн гаргаха, танкнуудай тоогой талаар немецкэ армиин булюу байhан ябадалые усадхаха гэhэн зорилго советскэ арадай урда табяа hэн. Бүхы советскэ арад энэ зорилгые дүүргэхын түлөө ехээр оролдожо, фронтоо хангахын түлөө шэн габьяатайгаар ажаллаhан, нөөсэлгынгөө мүнгэ үгэhэн байна. Областьнууд, хизаарнууд, республиканууд — бүхы советскэ арад танкова колонно нуудые байгуулаа. Дайнай hүүлшын гурбан жэл соо манай промышленность 90 мянга гаран танкнууд болон самоходно ехэ буунуудые фронтдоо үгэhэн байна.

Бүгэдэ арадай инаг дурлалаар, парти болон багша Сталинай анхарал оролдолгоор хүреэлэгдэhэн бронетанкова болон механизированнэ сэрэгүүднай түрэл оронойнгоо хилэнүүдые, арадайнгаа амгалан байдалые найдамтайгаар хамгаалхань лабтай.

Мүнөөдэр оронойнгоо бүхы арадуудтай хамта манай Бурят-Монголой ажалшад алдарта танкистнууд болон танк бүтээгшэдые hайндэрөөр амаршална, саашадаа бүри ехэ амжалта туйлахыень хүсэнэ.

Манай илалтануудые зоригжуулагша ба эмхидхэгшэ, манай инаг вождь, багша — агууехэ Сталин мандаха болтогой!

ИНАГ ЭХЭ ОРОНОЙНГОО УЛАМ ХҮСЭТЭЙГӨӨР ҺАЛБАРАН МАНДАХЫН ТҮЛӨӨ

☆

Д. ГУНЗЫНОВ.

Энэ үдэрэй амаршалга

Түмэр гэнжээрээ
Түүхэ бэшэhэн танкмнай
Түрүү техникын дээжэ лэ.
Баатар зоригоороо
Байлдан илаhан нүхэрнай
Бата байдалай дууша лэ.

Эрхим буладыемнай
Эбдэхэ hомон олдоогүйл,—
Эбдэжэ хэншье шадахагүйл!
Урагшаа дабшахыемнай
Удааруулха хүсэн байхагүйл,—
Оромнай бата харуултайл!

Алдарта танкистнууднай
Ажалдаа, hуралсалдаа амжажа,
Асари хүсэеэ арбидхана.
Баран арадууднай
Барилга, канал бодхожо,
Байгаалиин үндэhэ хубилгана.

Иимэ үдэрэй
Илалтын баярай түлөө
Инаг Багшаяа хүндэлнэбди.
Эб найрамдалай
Эршэ хүсэ шангадхан,
Эрхим хүбүүдээ амаршалнабди.

Цырен ДАНДАРОВ.

Герой танкист

Аюулта дайнhаа далдирангүй
Арадайнгаа жаргал хамгаалhан,
Алхамшье гэдэргэ сухарингүй
Алуурша нохосые даралсаhан,

Баша Сталинhаа hайшаалтай
Бурядайм хүбүүн танкист.

Булад машина залажа,
Берлин хүрэhэн харгытай,
Бузар дайсаниие илалсажа,
Баатар болоhон солотой,

Багша Сталинhаа hайшаалгай
Бурядайм хүбүүн танкист.

Дайнай үедэ алдаршаhан
Дайшалхы герой байhанаа,
Элдин нютаг артельдээ
Эрхим тракторист болоол даа,

Багша Сталинhаа hайшаалтай
Бурядайм хүбүүн танкист.

Алдарта танкистнуудай нютагта

МОГИЛЕВ. сентябриин 7. (ТАСС). Могилёвско область — алдарта олон танкистнуудай нютаг юм.

Советскэ Союзай хоёрдахин Герой танкист И. И. Якубовский Горки городhоо холобэшэ, Зайцева деревнидэ түрэжэ, хүмүүжэhэн байна. Геройн түрэлхид ба ойрын хүнүүд эндэ ажаhуудаг ба ажалладаг. Геройн аша — комсомолец Аркадий Якубовскнин бригада богони болзор соо таряа хуряалга дүүргээ.

Советскэ Союзай хоёрдахин Герой танкист И. И. Гусаковский Могилёвто түрэhэн байгаа.

Локомобильна завод дээрэ урдын олон танкистнууд хүдэлмэрилнэ. Предприятиин коллектив октябриин тоодо оруулан, түрүүшын локомобильнуудые бүтээн гаргаба.

Урдын олохон танкистнууд колхозно полинууд дээрэ тракторнууд, комбайнуудые ябуулна. Любиническэ МТС-эй тракторисгнууд — урдын танкистнууд нүхэд Макаров, Дычкин, Потапов гэгшэдэй үүсхэлээр намарай пар хахалалгые, намарай тарилга ба таряа сохилгые амжалтатайгаар дүүргэхын түлөө механизаторнуудай мүрысөөн область дотор дэлгэрээ.

☆ ☆

Хандалгада нэгэн hаналтайгаар гараа табижа байна

Үдэрэй халаан дүүрэжэ, нэхэлгын станогуудай түршэгэнээн замхаба. «Красные текстильщики» гэжэ Московско фабрикын хүдэлмэришэд, мастернууд, инженернүүд, албахаагшад корпусhоо гаража, клубтаа ошобо. Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй Хандалгада гар табилгада зорюулагдаhан суглаан нээгдээ.

Суглаанай hүүлээр, текстильщигүүд Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй Хандалгада гар габижа эхилбэ.

* * *

Мытищинскэ машина бүтээлгын заводой хабсаралгын цехын хүдэлмэришэдэй, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэдэй ба албахаагшадай суглаан Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй Хандалгада гар табилгада зорюулагдан, патриотическа ехэ дэбжэлтэтэйгээр үнгэрөө.

Эб найрамдал хамгаалха Советскэ Комитедтэ туhалха комиссиин түрүүлэгшэ А. А. Макаров Хандалгада гар табихыень сугларагшадые уряалба. Суглаанда хабаадагшад Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй Хандалгада бултадаа гар табяа.

* * *

Московско карбюраторна завод стахановска предприятиин хүндэтэ нэрэзэргые хоёр жэл шахуу абажа ябана. Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй Хандалгада гар табилгын суглаан сентябриин 7-до энэ заводто болобо.

Алдарта стахановецууд — наладчица Груздева, слесарьнүүд Кузьмин, Николаев, Мохов гэгшэд Хандалгада түрүүлэн гар табяа. Үсэгэлдэр эдэ түрүү хүдэлмэришэд эб найрамдалай хэрэгтэ өөhэдынгөө оруулалта хэбэ. Тэдэнэр үдэрэйнгөө даалгабариие 150 — 200 процент дүүргээ.

* * *

Сентябриин 7-до Московско областиин Ухтомско районой Ворошиловай нэрэмжэтэ колхоздо хамтын суглаан болоо. Тус суглаан Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй Хандалгада гар табилгада зорюулагдаба.

Социалистическэ Ажалай Геройнууд И. С. Морозов, Е. В. Погодин, Т. И. Сиземова Хандалгада түрүүлэн гараа табибад.

(ТАСС).

Эб найрамдал хамгаалха Московско областной комитедтэ

Эб найрамдал хамгаалха Московско областной комитедэй заседани сентябриин 6-да болобо. СССР-эй арадай артист, кинорежиссер В. И. Пудовкин комитедэй түрүүлэгшээр, РСФСР-эй hургуулиин габьяата багша М. В. Покровская — түрүүлэгшын орлогшоор, С. А. Васильев — секретаряар, hунгагдаба.

(ТАСС).

Эб найрамдалай тала баригшадай конференцинүүдтэ бэлэдхэл

Эб найрамдалай тала баригшадай конференци үнгэргэлгэдэ бүхы оромнай бэлэдхэжэ байна.

Эб найрамдалай тала баригшадай республиканска конференцинүүдые зарлаха үүсхэлгын комитедүүд Петрозаводск, Алма-Ата ба Фрунзедэ байгуулагдаа. Партийна ба ниитын ажал ябуулагшад, эрдэмтэд, алдарта хүдэлмэришэд, колхозниигууд, городской ба хүдөөгэй интеллигенциин түлөөлэгшэд тус комитедүүдтэ оруулагдана.

Эб найрамдалай тала баригшадай республиканска конференцинүүдые Петрозаводскдо (Карело-Финскэ ССР)—сентябриин 16-да, Алма-Атада (Казахска ССР)—сентябриин 20-до ба Фрунзедэ (Киргизскэ ССР)—сентябриин 22-то зарлаха гэжэ үүсхэлгын комитедүүд шиидхэбэ.

(ТАСС).

Мүнхэ жаргалай, амгалан байдалай тулада

Хоца НАМСАРАЕВ, уранзохёолшо, СССР-эй Верховно Соведэй депутат

Эб найрамдал болбол илагдашагүй, хэзээдэ хамагые илагша хүсэн мүн. Эб найрамдал хадаа түрүү хүн түрэлтэнэй эрхэ сүлөө ба мүнхэ жаргалай бодото шанар мүн. Эб найрамдал болбол агууехэ сталинска алтан наранай гэрэл ба тэрээнэй эрдэм культурын гайхамшагта нангин үрэ мүн. Агууехэ советскэ ороной эрхэ сүлөө түгэлдэр түг-түмэн ахадүү арадууд Эб найрамдалые сахин хамгаалха Бүхэдэлхэйн Соведэй шиидхэбэрине хүл дээрээ бодон, hайшаана. Тиихэтэй хамта, дэлхэйн бүхы ажалшан арад эб найрамдал хүсэнэ. Тиимэhээ агууехэ табан ороной ба бүхэдэлхэйн арад түмэн эб найрамдалай болон мүнхэ жаргалай тулада нэгэн дуугаар гараа табихаяа жагсан байна. Энэ гайхамшаг hүр жабхаланта жагсаалда манай Бурят-Монгол ороной ажалша малша арадууд нэгэн хамта жагсан байhанайнь дунда республикын уранзохёолшод өөhэдынгөө хурса гуурhануудые дээрэ үргэн, эб найрамдалай сталинска алтан туг доро жагсалсаха зол хубитай байhанай баяр баясхалангые мэдэрнэ.

Бүхэдэлхэйн арадуудай эб найрамдалай hүртэ жагсаалда эсэргүүсэн, арадай шуhаар хоолойгоо тэжээхые эрмэлзэн, дэлхэйн шэнэ дайнай түймэрые hүжэрөөгшэ Америкын Трумэн, Англиин Черчилль мэтын хэрзэгы муухай дайсадта ухэлэй шанга сохилто болгон, бүхэдэлхэйн ажалшан арадууд нэгэн дуугаар, нэгэн хүсөөр эб найрамдалай сталинска тугые дээрэ үргэнэ.

Манай агууехэ советскэ орон дотор эрхэ сүлөө түгэлдэр амар тайбан жаргажа hууhан суу ехэтэ, түг түмэн, баатар арадуудай зориг хүсэн бүхэдэлхэй дээрэ алдаршана.

Дэлхэйн ямаршье оронуудай, ямаршье үндэhэ яhатанай зүрхэндэ агууехэ Сталинай hүр жабхалан ба оюун бэлиг огторгойн наранhаа олс дахин хурсаар гэрэлтэжэ байна. Тэдэнэй зориг хүсые, тэдэнэй дундахи ахадүүгэй инаг холбоое үдэрһөө үдэртэ бадаруулна. Эб найрамдалай ба эрхэ сүлөөгэй тэмсэлдэ дэлхэйн арадууд эмхидэн жагсана.

Дэлхэйдэхиэй эб найрамдал зайлашагүй илалта туйлажа, дайсан этэгээдэй ами наhанда эсэс табигдаха үдэрнүүд лүгэлөө.

Агууехэ табан ороной арад түмэнэй эб найрамдал мандаг! Бүхэдэлхэйн арад түмэнэй эб найрамдал мандаг!

ПАРТИЙНА АЖАБАЙДАЛ

Партийна активай суглаан

Хойтс-Байгалай аймагай партийна активай суглаан һаяхан болобо. «Гүрэнэй интерес хамагһаа үлүү» гэһэн темээр ВКП(б)-гэй айкомой секретарь нүхэр Кожевин тус суглаан дээрэ элидхэл хэһэн байна. Ниитын ба хубиин интересүүдые зүбөөр зохилдуулха тухай асуудал тус суглаан дээрэ хаһа саг соогоо зүбшэн хэлсэгдээ. Юуб гэхэдэ, иимэ асуудал гүнзэгы теоретическэ асуудал байхаһаа гадна, манай социалистическэ байгуулалтын практическа асуудал болоно бшуу.

Суглаан болбол тус асуудалые дэлгэрэнгыгээр хэлсэхэ зуураа, зарим хүдэлмэрилэгшэдэй зүгһөө ниитын интересые багаар харадаг, хубиингаа ажалда ехээр һамаардаг баримтанууд элирүүлэгдэһэн байна.

Жэшээлхэдэ, Молотовой нэрэмжэтэ колхозой парторганизациин секретарь нүхэр Трескин колхознигуудаа үбһэ тэжээл бэлэдхэлдэ элсүүлхын ба энэ хүдэлмэридэ өөрөө хабаадахын орондо, Нижне-Ангарск ошожо, загаһа наймаалжа ябадаг байна. Лесхозой хүдэлмэрилэгшэ Теплов хубиингаа ажахые ехэ болгоод, тэрээндээ һамааран, тушаалайнгаа уялгануудые һулаар дүүргэнэ. Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ нүхэр Залуцкий ниитынгээ малажалые үсхэбэрилхэһөө хашаржа, эбэртэ бодо малайнгаа фермые усадхаха тухай асуудал табидаг байгаа. Тиихэдээ, тэрэ болбол загаһа барихада олзотой, малажал шэнги ехэ оролдолго эридэггүй гэжэ мэдүүлжэ ябадаг байха юм. Гадна, загаһанай түрһөөр хаяха үедэнь тэдэнииие олоор баридаг баримтанууд суглаан дээрэ элирүүлэгдээ.

Коммунистнууд нүхэд Виляк, Клюев, Клочихин гэгшэд үгэ хэлэхэ зуураа, аймагай олонхи загаһашад ба колхознигуудай Эхэ оронойнгоо ашаг туһын тулада сусаршагүйгөөр хүдэлмэрилдэг байһые тэмдэглэхэ зуураа, зарим нэгэн колхознигуудай ниитынгээ хэрэгтэ ханалгагүйгөөр хандадаг, хубиингаа интересые хамагһаа үлүүдэ тоолодог байһые тэмдэглээ.

Партийна активай суглаан болбол Трескин, Залуцкий ба бусадай таарахагүй ябадал гаргаһанай түлөө хэмжээ абахые предприятинууд ба колхозуудай хүтэлбэрилэгшэдһөө эриһэн байна.

Ниитын ба хубиин интересүүдые зүбөөр тааралдуулха тухай асуудалаар агитаторнуудай семинар үнгэргэхые, предприяти ба колхозуудта дурсагдаһан темээр хөөрэлдөөнүүдые үнгэргэхые, элидхэл ба лекцинүүдые хэхые партийна эхин организацинуудай секретарьнуудта тус суглаан һайшаан дурадхаһан байна.

Ажалшадые коммунистическээр хүмүүжүүлхэ ябадалые бүри шангадхаха гээшэ партийна, профсоюзна ба комсомольско организацинуудай, коммунист ба партийнабэшэ эдэбхитэн бүхэнэй шухала зорилго болоно гэжэ тус суглаан тэмдэглээ.

Агитационно хүдэлмэри һайнаар ябуулна

Курумканай аймагай Уланай сомоной Сталинай нэрэмжэтэ колхозой партийна организаци (секретаринь нүхэр Б. Самбуев) колхознигуудай дунда ниитэ-политическэ хүдэлмэри ябуулха хэрэгтэ ехэ анхарал табина. Ургаса хуряалга ба гүрэндэ таряа тушаалгын үшөө эхилээдүй байхада агитаторнуудай зүблөө татажа, ажахын-политическэ зорилгые бэелүүлхэ хэрэгтэ колхознигуудые элсүүлхэ тухай хэлсэһэн байна.

Мүнөө агитаторнуудынь бригадануудта гаража, ургаса хуряалга ба таряа тушаалгые амжалтатайгаар дүүргэхэ тухай хөөрэлдөөнүүдые эмхидхэдэг, элдэб темэнүүдээр элидхэл хэдэг, газетэ, журнал уншажа үгэдэг. Тэрэшэлэн ханын газетэ ба «дайшалхы хуудаһануудые» гаргадаг байха юм. Мүн харуулан ойлгуулха агитаци полевой стануудта һайнаар табигданхай. Коммунистнуудынь социалистическэ мүрысөө үүсхэгшэд байхаһаа гадна, ажал хүдэлмэридөө үндэр бүтээсэ туйлажа, колхознигуудта үльгэр жэшээ харуулна.

Партийна организациин хэһэн энэ хүдэлмэринь колхозой ажал хэрэгтэ туһална. Тус колхоздо ажалайнгаа нормые үлүүлэн дүүргэдэг түрүүшүүлэй тоодо жаткын машинистнууд Ц. Мыжитова, ахадүүнэр Гомбоевтон, комбайнернууд Л. Цыренов, Э. Гатапов, таряа боогшод В. Раднаев, Т. Аксентьева, И. Базарова болон бусад ороно.

Тус колхозой гэшүүд машина зэбсэгээ хүсэд бүрин хэрэглэжэ, ургаса хуряалга ба гүрэндэ таряа тушаалгые түргэнөөр дүүргэхын түлөө эрид шангаар тэмсэнэ. Энэ колхоз гүрэндэ таряа тушааха августынгаа түсэбые һарын 30-да үлүүлэн дүүргээд, таряа тушаалгые үдэр бүри эршэдхэн ябуулжа байна.

А. Раднаев.

ЯРУУНЫН АЙМАГТА

7 ЖЭЛЭЙ ҺУРГУУЛИ НЭЭГДЭБЭ

БМАССР-эй Министрнүүдэй Соведэй тогтоолоор, Телембын эхин һургуули 7 жэлэй һургуули болгогдобо. Мүнөө энэ һургуулида ном дэбтэр, лабораториин түхеэрэлгэнүүд ба һуралсалай бусад хэрэгсэлнүүд абтаад, һуралсалайнь заняти эхилбэ.

УЛААН ТУГТА СЕЛЬПО

Энэ жэлэй 2-дохи кварталай дүнгөөр аймпотребсоюзай Улаан тугта хүртэһэн Комсомольско сельпо (түрүүлэгшэнь нүхэр Балданов) мүнөөшье амжалтатайгаар ажаллана. Ургаса хуряалгын үедэ колхозуудай таряанажалай бригадануудта ба малай холын фермэнүүдтэ нүүдэл наймаа хододоо эмхидхэнэ. Илангаяа № 3 магазинай коллектив (даагшань нүхэр Д. Гомбоева) һайнаар хүдэлмэрилнэ. Энэ магазин эд бараанай эрьесын түсэбые июль соо 150 процент, августынгаа даалгабариие 10 хоног урид дүүргэһэн байна.

37500 ТҮХЭРИГ ОЛЗО ОРУУЛБА

Сосново-Озерскын сомоной Сталинай нэрэмжэтэ колхоз халтар хара үнэгэнэй фермэтэй юм. Энэ фермын хүдэлмэрилэгшэд үнэгэдые зүбөөр харууһалдаг, тэдэнэй тоое жэл бүри олошоруулдаг байна.

Мүнөө тус колхоз ангайнгаа фермэһээ 37500 түхэриг олзо оруулаа.

12 ҮНЕЭНҺЭЭ 14 ТУГАЛ

Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой (Ульдирга) һаалишан Дулма Дондокова арба шахуу жэлдэ һаалишаар хүдэлмэрилжэ, ехэхэн дүй дүршэлтэй болонхой. Тэрэ хадаа энэ жэлдэ харууһалжа байһан 12 үнеэнһээ 14 тугал абаад, гарзагүйгөөр түлжүүлээ. Мүн үнеэн бүриһөө 1000—1200 литр һү һааха гэһэн уялгаяа бэелүүлэн, бусад һаалишадһаа үлүү ехэ һү һаадаг байна.

ШЭНЭ КАРТИНАНУУД

Аймагай кинофикациин таһаг үбһэ хуряажа байгаа колхознигуудта шэнэ шэнэ кинофильмнүүдые харуулна. Киномеханик Б. Маханов август соо Ульдиргын, Комсомольско ба Эгэтын сомонуудай 11 колхозуудай үбһэ хуряалгын бригадануудта ба колхозой центрнүүдтэ ябажа, «Алтан одоной кавалер», «Баян дэлгэр зун» гэжэ картинануудые харуулһан байна.

Ц. Дандаров.

Таряанай гээлтые усадхаха

Бичурын колхозно таряашад байгша оной таряа хуряалгые сентябриин 20 болотор дүүргэхэ, таряа тушаалгаар гүрэнтэйгөө сентябриин 15-да сүм тоосохо гэһэн дээшэлүүлэгдэһэн уялга абаһан байгаа. Аймагай түрүү колхозууд таряа хуряалгын хүдэлмэриие түрүүшын үдэрһөө эмхитэй гуримтайгаар ябуулжа, тэрээнтэйгээ нэгэ доро гүрэндэ таряа тушаажа байха юм. Түрүү колхозууд таряанай үргэлжэдөө эдеэшэхые хүлеэнгүй хуряалгыень түүбэрилэн эхилһэн байна.

Жэшээнь, Логовскиин нэрэмжэтэ колхоз (түрүүлэгшэнь, аймсоведэй депутат нүхэр Бутаков) мүнөө таряанайнгаа талмайн нилээд ехэ хубиень хуряагаа. Энэ колхозой полинууд дээрэ 7 комбайн хүдэлмэрилнэ. Таряа хадалга, боолго, һүрилэлгэ ба сохилгын хоорондо забһар гаргагданагүй. Эндэ хүдэлмэрилдэг Окино-Ключевскойн МТС-эй комбайнернууд Василий Новокрещенных, Иван Сизых гэгшэд эрхим ажалаараа шалгарна. Нүхэр Новокрещенных «Сталинец—6» комбайнаар үдэр бүри 11—12 гектар, комбайнер Сизых «Коммунар» комбайнаар 9—10 гектар таряа һайн шанартайгаар хуряажа, үдэр бүриингөө нормые хододоо үлүүлэн дүүргэнэд. Тус колхоз нилээд ехэ таряа гүрэндөө тушааһан байна. Мүн энэ колхоз таряа хуряаха графигаашье үлүүлэн дүүргэжэ ябана. Гүрэндэ таряа тушааха жэлэйнгээ түсэбые аймаг дотороо эгээн түрүүн дүүргэхэ гэжэ эдэнэр шиидэнхэй. Колхозой партийна организаци (секретариинь нүхэр Попов) колхознигуудай дунда ниитэ-политическэ хүдэлмэри үргэнөөр ябуулһанай ашаар бүхы колхознигуудые таряа хуряалгын хүдэлмэридэ хабаадуулжа шадаа. Таряа хуряалгын түрүүшүүлэй амжалтанууд олониитэ колхознигуудта соносхогдодог. 18 агитаторнууд агитационно-ойлгууламжын хүдэлмэриие саг үргэлжэ ябуулна. Ингэжэ энэ колхозой правлени ба бүхы гэшүүд абаһан уялгаяа болото хэрэг дээрэнь бэелүүлжэ байха юм.

Тэрэшэлэн Дээдэ Маргонтын сельсоведэй Сталинай, Билютайска сельсоведэй Круминай нэрэмжэтэ, «Заря коммунизма», Харланай сельсоведэй Кировэй нэрэмжэтэ колхозууд таряа хуряалгын ба гүрэндэ тушаалгын хүдэлмэринүүдые муу бэшээр эмхидхээ.

Гэхэтэй хамта, аймагай зарим колхозууд таряа хуряалгын ба гүрэндэ тушаалгын хүдэлмэриие хангалтагүйгөөр ябуулна. Зарим колхозуудай хүтэлбэрилэгшэд «саг үшөө эртэ, бороо хура ороно» гэһэн ба бусад хэндээшье хэрэггүй шалтагаануудые урдаа барьяад, хуряалгын хүдэлмэриие хойшо татана. Жэшээнь, Партизанска сельсоведэй Кировэй (түрүүлэгшэнь нүхэр Гнеушев), Бодонгуудай сельсоведэй Ленинэй нэрэмжэтэ (түрүүлэгшэнь нүхэр Намцараев) колхозууд таряа хуряалгые тон ехээр унжагайруулжа байна. Эдэ колхозууд таряа хуряалга ба гүрэндэ тушаалгые бэлэдхэлгүйгөөр угтаһан дээрэһээ эдэ хүдэлмэринүүдые мүнөө ехээр таһалдуулаа. Дурсагдагша колхозууд хүдөө ажахын зэр зэмсэг, машинануудые хүсэд заһабарилаагүй, тогууд болон сушилканууды бэлэн болгоогүй байшоо. Энэ шалтагааһаа Кировэй нэрэмжэтэ колхоз мүнөө тон үсөөн гектар таряа хуряаһан, үсөөхэн центнер таряа бэлэдхэлэй пунктда абаашаһан байха юм. Тус колхозой правлени зарим колхознигуудаа таряа хуряалгада хабаадуулнагүй. Тэдэнэр комбайнуудта найдаад, хуряалгын простой машинанууд ба гар хажууршадые хуряалгада табяагүй. Энэ колхозой поли дээрэ хүдэлмэрилдэг Бичурын МТС-эй 2 комбайн саг үргэлжэ эбдэржэ һаатана. Жэшээнь, комбайнер Степан Бутаковой «Коммунар» комбайн шанар муутайгаар заһагдаһан дээрэһээ полиие нэгэ тойрожо, 3 гектар таряа хуряагаад огтолон эбдэршэһэн байха юм. Комбайнер Михаил Гнеушевай комбайн муугаар заһабарилагдаһан дээрэһээ мүн лэ эбдэршоо. Тиимэһээ колхозой түрүүлэгшэ нүхэр Гнеушев комбайнуудай заһагдахые хүлеэнгүй, колхоздоо бии байһан бүхы жаткануудые, мүн гар хажууршадые таряа хуряалгада дууһынь гаргаха ёһотой байгаа гэжэ һанамаар. Теэд, нүхэр Гнеушев иимэ хүдэлмэри эмхидхээгүй. Тэрэшэлэн Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой 8 жаткануудай нэгэниишье мүртэйгөөр хүдэлмэрилнэгүй. Заримдаа хадагдаһан таряан боогдонгүй, ... дэн үдэр соо хэбтэжэ, ... ушарнууд үзэгдэнэ. Теэд иимэ ... лошогүй байдалые хаража ... гаад, нүхэр Намцараевай ... амархан һуудагынь гайхалтай.

Тиихэдэ Маленковой, Ворош... вай, Ждановай нэрэмжэтэ ко... зууд таряа хуряалгые ... бэлэдхэлгүйгөөр угтаһан ба... Эдэ колхозуудай түрүүлэгш... Конечных, Смолин, Бадмаев ... шэд таряа хуряалгын кампа... мүнөө жэлдэ үнгэргэгдэхэ ба... ниие мартаһан байгаа гээшэ ... Эдэ колхозуудта хүдэлмэри... комбайнууд мүнөө хүрэтэрөө ... һалбариин хүнүүдээр хүсэд ... гагдаагүй байха юм. Тиимэһээ ... дэнэр ехэнхидээ миил байна. ... шээгүүдгүй дээрэһээ комбай... таряан ябууд дунда һулла... нагүй. Таряа сэбэрлэлгэ ... хатаалга тон муугаар эмхид... дэнхэй. Ждановай нэрэм... колхоздо хуряалгын шанарай ... һоһоо анхарал хандуулагдаа... Бичурын МТС-эй комбайнер ... силий Сафоновой № 4 комба... хүдэлмэрилдэг участогта ква... на метр газарта аяар 30—40 ... гээгдэһэн байгаа. Гээлтэдэ ... лагдаһан колосууд суглуул... нагүй.

ВКП(б)-гэй айкомой бюро ... магай хүдөө ажахын таһ... даагшын, бэлэдхэлэй Мини... ствын аймагтахи түлөөлэгшы... гээгдэжэ ябаһан хэдэн ко... зуудай хүтэлбэрилэгшэдэй то... шагнажа, таряа хуряалгые ... жалтатайгаар дүүргэхэ ба гү... тэйгөө таряа тушаалгаар бол... һоо урид тоосохо тусхай шии... бэри баталан абаа.

Мүнөө аймагай бүхы колхо... та таряа хуряалга ба тууша... үдэр бүриин график эльгээгд... Колхоз бүхэндэ партиин айко... ба аймгүйсэдкомой түлөөлэ... хүдөө ажахын мэргэжэлтэд ... гээгдээ

Таряа хуряалга сезонно ... мүн—тэрээниие саг соонь ... шанартайгаар хуряажа, гүрэ... гөө урдахи түрүүшын уялгые ... зорһоонь урид дүүргэхын т... аймагай колхознигууд ба ме... заторнууд тэмсэхэ ёһотой.

И. Ашир...

Бичурын аймагай ... ажахын таһагые даагшын ... дүүрг...

Һайшаалтай хүдэлмэри

Сэлэнгын аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхозой гэшүүд таряа сэбэрлэлгэ ба хатаалгые һайнаар эмхидхэжэ шадаа юм. Ургаса хуряалгада бэлэдхэхэ зуураа эндэхи колхознигууд хушалгатай ехэ ток баряа һэн. Колхозно механик нүхэр Аюровай үүсхэлээр ороохо сэбэрлэлгэ ба хатаалгын бүхы хүдэлмэри механизацилагдаа. Таряа сэбэрлэдэг тогто колхозно электростанциһаа электрын хүсэн оруулагдажа, «Висхом» гэжэ зерносушилка ябуулна. Тэрэшэлэн таряа сэбэрлэдэг «ВИМ—2» гэжэ машина, 2 триер, 6 веялкэ, сортировконууд мүн лэ электрын хүсөөр хүдэлгэгдэнэ.

Энэ колхоздо ябадаг 6 комбайнуудһаа гараһан таряаниинь ороо. һо сэбэрлэдэг ток дээрэ абаашагдажа, механическа тусхай транспортёроор «ВИМ—2» ба бусад ороохо сэбэрлэдэг машинануудта эюулэгдэнэ.

Механическа аргаар сэбэрлэжэ хатаагдаһан ороохоё ту... складта суглуулаад, тэндэһээ ... рэнэй бэлэдхэлэй пунктда ш... байна. Иимэ аргаар эндэхи ... хознигууд сүүдхэ соо 1... тонно таряа бэлэн болгожо ... гана. Ажалаа механизацил... ашаар, эндэ 40 шахуу хүдэл... шэнэй хүсэн алмагдана. Тус ... хоз таряа тушааха гүрэнэй ... быe болзорһоо урид дүүр... байна.

И. Бурмист...

Танкистнуудай Үдэр

☆ ☆

И. ВАСИЛЬЕВ,

генерал-лейтенант, Советскэ Союзай Герой, И. В. Сталинай нэрэмжэтэ бронетанкова ба моторизованно сэрэгүүдэй академиин начальник.

☆ ☆ ☆

Манай ороной ажалшад, Советскэ Армиин ба Уһан-Сэрэгэй Флодой сэрэгшэд мүнөөдэр Танкистнуудай Үдэрые—заншал болоһон һайндэрые тэмдэглэн, бронетанкова ба механизированнэ сэрэгэй солдадууд, сержантнууд ба офицернүүдые, мүн танкова промышленностиин хүдэлмэрилэгшэдые хүндэлэн амаршална.

Энэ үдэртэ манай ороной ажалшад агууехэ вождь ба багша, Советскэ Армиие эмхидхэгшэ, тэрэнэй ударна ехэ хүсэн бронетанкова ба механизированнэ сэрэгүүдые байгуулагша нүхэр Сталин тээшэ баяр баясхалантайгаар ба инаг дуратайгаар дахин харана.

Танк хадаа гусеничнэ трактор шэнги, — ородой ухаалан зохёоһон юумэ гээшэ. Ородой офицер Загряжский гэгшэ үшөө 1837 ондо гусеничнэ ябалгын проект зохёоһон байгаа. Тэрэ ухаалан зохёолго соо мүнөөнэй гусеничнэ ябалгын бүхы гол элементнүүд байһан болоно. Зүгөөр мүнгэн зөөриин дутагдалгай байһан дээрэһээ, гусеничнэ ябалгые механическа двигательтэй холбожо шадаагүй һэн.

1879 ондо оюун бэлигтэй механик Блинов гэгшэ «вагонуудай заха үзүүргүй рельстэй түсгаар түхеэрэлгэ» хэхэ арга боломжо олоһон байна Тэрэ хадаа гусеничнэ ябалгые двигательтэй холбохо зорилгые бодото дээрэнь шиидхэһэн байна. Блинов болбол уураар ябадаг гусеничнэ тракторые американецүүдһээ 25 жэлээр түрүүлэн дэлхэй дээрэ түрүүн бүтээжэ, туршалга хэһэн байна.

1911 ондо ородой агууехэ эрдэмтэ Менделеевэй хүбүүн—В. Д. Менделеев болбол хаа хаанагүй ябаха хүлгэтэ машинын проект зохёогоо. Дэлхэй дээрэ эгээл түрүүшын танкын проект соо иимэ түхэлэй дайшалхы машинануудые байгуулха бүхы гол эрилтэнүүд шиидхэгдэһэн байгаа.

1915 ондо Ригадэ ород мэргэжэлтэд туршалгын танк байгуулжа, туршаһан байна, мүн тэрэ ондо Москва шадар, ородой элитэ ехэ эрдэмтэ Н. Е. Жуковскиин ба мүнөө Социалистическэ Ажалай Герой академик А. А. Микулинай хабаадалгатайгаар, тэрэ танк туршагдаба.

Гэбэшье, революциин урда тээхи Россида ородой эрдэмтэд ба ухаалан зохёогшод тон хүндэ условинуудта хүдэлмэрилдэг байгаа. Ород арадай творческо хүсэнүүдтэ этигэдэггүй ба Баруун оронуудай урда һүгэдэн дохихо ябадалые дэмжэжэ байһан хаанта правительство хэдэз манай Эсэгэ ороной эрдэмтэд ба ухаалан зохёогшодой гайхамшагта туйлалтануудые хэрэглэдэггүй байһаниинь мэдээжэ.

Агуувхэ Октябрьска социалистическэ революци манай Эхэ ороной түүхэдэ шэнэ хуудаһа нээгээ. Тэрэ хадаа арадай творческо хүсэнүүдые сүлөөдэ гаргаа, Эсэгэ ороной наука ба техникые хүгжөөхэ бүхы условинуудые байгуулаа.

Улаан Арми байгуулхадаа манай арадай агууехэ вождьнор Ленин, Сталин хоёр тэрэнэй техническэ зэбсэгжэлгын асуудалнуудта туйлай ехэ анхарал хандуулаа. Нарва, Псков, Гдов шадар ба Царицынска фронт дээрэ болоһон байлдаануудта хабаадаһан, түрүүшын автобронеотрядууд 1918 оной февральда байгуулагдаһан байна.

Советскэ түрүүшын танкнууд В. И. Ленинэй заабаряар 1920 ондо бүтээгдэжэ, тэрэ жэлдээ Долгое нуурай дэргэдэхи байлдаануудта дайшалхы хатуужал абаһан юм.

Гражданска дайнай жэлнүүдтэ нүхэр Сталин советскэ сэрэгэй наукын үндэһэ һуури табиха зуураа, бронетанкова ба механизированнэ сэрэгүүдые байлдаанда ашаглаха советскэ теориин үндэһэ һууринь болоһон хэдэ хэдэн шухала дүримүүдые зохёоһон байна.

Танкистнуудай кадрнуудые бэлэдхэлгэдэ, парти, правительство ба нүхэр Сталин өөрөөшье ехэ анхарал табидаг байһан ба табижашье байна. Тусхай курсанууд ба сэрэгэй һургуулинууд эмхидхэгдэһэн байгаа. Нүхэр Сталинай үүсхэлээр байгуулагдаһан бронетанкова ба механизированнэ сэрэгүүдэй Академи эрхим мэргэжэлтэдые үргуулха хэрэгтэ ехэ үүргэ бэелүүлһэн байна.

Советскэ танкова ба механизированнэ сэрэгүүд үшөө Эсэгэ ороноо хамгаалгын агууехэ дайнай урда тээ танкнуудаар зэбсэглэгдээ һэн, тэдэ танкнууд мүнөөнэй байлдаанда шухала хэрэгтэй тактика-техническэ гнэтэ шанарнуудые тэгшээр нэгэдхэһэн байна. Дайнай үедэ гитлеровецүүд өөрынгөө танкнуудайнгаа түхэлнүүдые гурба дахин хубилгаха баатай болоһон байгаа, гэбэшье, тэдэнэр тактика-техническэ талаараа манай танкнуудһаа дутахагүй машина байгуулжа шадаагүй һэн. Тиихэдэ, дайнай бүхы үе соо советскэ танкнуудта конструктивна ехэ хубилалтанууд хэгдээгүй.

Эсэгэ ороноо хамгаалгын агууехэ дайнда манай бронетанкова ба механизированнэ сэрэгүүд оронойнгоо бүхы зэбсэгтэ хүсэнүүдтэй хамтадаа дайшалхы шадабаряа шалгуулаа. Тэдэнэр Эхэ оронойнгоо үмэнэ өөһэдынгөө уялгые нэрэтэй түрэтэйгөөр дүүргэһэн байна. Агуувхэ Сталинай полководческо гени хадаа советскэ танкистнуудые, бүхы Советскэ Зэбсэгтэ Хүсэнүүдтэл адляар, илалтаһаа илалтада хүтэлөө.

Мүнөөнэй дайнда олон танкнуудай үүргэ тухай нүхэр Сталинай зохёоһон дүрим, бусад түрэлэй сэрэгүүдэй харилсаатайгаар танкнуудай дайлалдаха сталинска принципүүд ба маневрировалхэ тактика хадаа бронетанкова сэрэгүүдэй дайшалхы ябуулгануудай программань болоһон байгаа.

Дайнай түрүүшын үдэрһөө эхилэн танкова соединенинүүд дайсадта хүсэтэ сохилто хээ һэн. Манай Эхэ ороной столица Москвагай түлөө баатарлигаар тулалдахадаа солото танкистнууд үндэр патриотизм харуулаа. Советскэ Арминн бусад частьнуудтай хамтадаа добтолгодо ороходоо бронетанкова соединенинүүд гитлеровецүүдтэ эрид сохилто хэбэ. Москва тээшэ шунахайгаар зүдхэһэн фашистска шэлэгдэмэл дивизинүүд бута сохигдоһон ба баруун зүг руу холо хаягдаһан юм.

Гэбэшье тиихэдэ гитлеровскэ Германида орхолоо үсөөн танкнуудтай байгаабди, тэдэниие хэдэн дахин олоор үйлэдбэрилхэ хэрэгтэй байгаа Нүхэр Сталинай табиһан энэ зорилгые бүхы советскэ арад угаа ехэ дэбжэлтэтэйгээр бэелүүлжэ ороһон байна. Танк бүтээгшэдэй героическа ажал үнэхөөр гайхамшагта дүнгүүдые үгөө—дайнай һүүлшын гурбан жэлэй турша дотор советскэ промышленность жэл бүри дунда зэргээр 30 мянга гаран танкнуудые, самоходно ехэ буунууд ба бронемашинануудые фронтдо үгэжэ байгаа.

Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайнай жэлнүүдтэ Тамбовско областиин колхознигуудай үүсхэлээр танкова колоннонуудые байгуулха мүнгэн зөөри суглуулагдажа эхилээ һэн. Советскэ ороной ажалшад танкнуудые бүтээхэ фондодо 6 миллиард шахуу түхэриг оруулһан юм.

Сталинград шадар гитлеровецүүдые бута сохихо Сталинска гениальна түсэб бэелүүлгэдэ танкнууд ба моторизованно ябган сэрэгүүд эдэбхигэйгээр хабаадаа.

Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайнай тон ехэ тулалдаануудай нэгэниинь Курска тулалдаан болоно. Энэ тулалдаанда советскэ танкистнууд Советскэ Армиин бусад бүхы сэрэгүүдтэй хамтадаа ябажа, өөһэдыгөө угаа ехээр алдаршуулаа.

Корсунь-Шевченковскэ операцида, Буг, Днепр, Прут мүрэнүүдые гаталха үедэ танкистнуудай хэһэн алдарта хэрэгүүд түүхын хуудаһануудта мүнхэлэгдэн бэшэгдээ.

Советскэ Армиин бусад частьнуудтай хамтадаа ябажа, Эхэ оронойнгоо газарые немецко-фашистска булимтарагшадһаа сүлөөлһэнэй һүүлээр, манай танкистнууд Польшын, Румыниин, Болгариин, Венгриин, Чехословакиин ба Югославиин арадуудые гитлеризмын дарлалтаһаа сүлөөлэлсөө.

Берлиниие штурмадан абалгада 6 мянга гаран советскэ танкистнууд хабаадаа һэн. Советскэ Армиин алдарта сэрэгүүд фашистска Германиин столицые — гитлеровецүүдэй хоргодоһон һүүлшын газарые — англо-американска сэрэгүүдэй туһаламжагүйгөөр эзэлһэн байна.

Советскэ танкистнууд импе... листическэ Японидо эсэргү... най үедэ японско хүсэтэ ... жүүлгэнүүдые дабан га... Маньчжурска хүндэ бэрхэтэй ... дые амжалтатайгаар хэһэн ...

Эхэ ороноо хамгаалха хэ... советскэ танкистнуудай үүрг... аша габьяануудынь сэгнэхэ ... раа, нүхэр Сталин иигэжэ б... һэн:

«Эсэгэ ороноо хамгаалгын а... ехэ дайнай жэлнүүдтэ Со... Армиин бронетанкова ба ме... зированнэ сэрэгүүд фаши... Германиие ба империалисти... Японииe бута сохихо хэрэгт... ехэ үүргэ бэелүүлээ. Советскэ ... кистнууд тулалдаанай по... дээрэ үзэгдөөгүй ехэ эрэлхэ... риг харуулһан ба Эхэ ороно... үмэнэхи өөһэдынгөө уялгые ... тэй түрэтэйгөөр бэелүүлһэн ... на».

Эхэ оромнай өөрынгөө хүб... габьяануудые үндэрөөр ... Олон мянган танкистнууд пр... тельственна шангуудта хүрэ... дэнэй 1142 хүндэ Советскэ С... Геройн нэрэзэргэ олгогдоһон ...

Советскэ арад партиин хү... реэр, агууехэ Сталинай удал... гаар ябажа, өөһэдынгөө шэ... ригто ажалаар комму... илалтые үдэрһөө үдэртэ ду... жэ байна. Байлдаанда хату... һан алдарта Советскэ Арм... Уһан-Сэрэгэй Флот манай ... зохёон байгуулхы амгалан а... ба Эхэ оронойнгоо интерес... сахин хамгаална.

Советскэ арадай зохёон ... гуулхы амгалан ажалые һэ... тэй хёрхоор сахин хамгаал... хай нүхэр Сталинай заабари... хан ябажа, танкистнууд ... дайнай дүй дүршэл шудала... рэгэй хэрэгэй хүгжэлтэһөө х... дохогүй байхаһаа гадна, тэр... урагшань дабшуулхын тула... хы хүсөө зорюулна.

...АЛДАА САДХАЛАН, ДУЛААН ҮБЭЛЖЭЛГЭ ХАНГАЯ

...бликын аймагуудта тэжээл бэлэдхэлэй ...эриин ябаса тухай

...АССР-эй хүдөө ажахын ...истерствын 1951 оной ...ябриин 5-най мэдээн

(...үргэлтэ процентээр)

[illegible]	Үбhэ hуралта	Силос дарадта	Набшаhата тэжээл бэлэдхэлгэ
[illegible]	60,7	63,3	75.4
...-Бударын	57,7	49,0	68,1
...альска	56,1	88,8	75,7
[illegible]	52,6	34.0	42,6
[illegible]	49,1	57,3	32,1
[illegible]	48,9	43,1	33,5
[illegible]	42,0	55,1	17,9
[illegible]	47,0	60,0	50,6
[illegible]	38,7	62.1	36,8
[illegible]	38,5	45,9	46.4
[illegible]	37,5	52,8	34,9
[illegible]	36,2	72,9	77,4
[illegible]	35,3	62,4	24,0
[illegible]	34.6	38,6	59,8
[illegible]	34.0	26,8	47,9
[illegible]	29,9	78,1	56,8
[illegible]	28,2	17,4	28,1
[illegible]	27,8	37,7	39,1
[illegible]	25,0	21,9	54,8
[illegible]	23,3	74,8	31,3
[illegible]	23.1	47.0	74,4
[illegible]	19,8	20,4	62,2
[illegible]	18,7	58,0	41,1

...арилгашадай амжалта

...аймагай Алцагай сель... Молотовой нэрэмжэтэ ...барилгын бригада (бри...нь нүхэр Т. Доржиев) энэ ...үедэ барилгын хүдэлмэри ...ябуулhан байна. Энэ жэл ...6 байра бариха түсэбтэй ...-инь барижа дүүргээ. Мү...үс бригадынхид хурьгадай ...барижа эхилээд, гахайн ...модо бэлэдхэжэ байна.

...лаа зүбөөр эмхидхэжэ ша...ашаар эдэнэр үдэрэйнгөө ...бари үлүүлэн дүүргэнэ. ...нь, дархашуул Солном ...ба Афанасий Воронин ...үдэрэйнгөө нормо 120—130 ...дүүргэнэ.

...бригадынхид малажалай ба...темп hуладхангүй таряа ...гада эдэбхитэйгээр хабаа...а. Сохигдоhон таряа түргэ...хатаахын тула эдэнэр үсөө...ог соо зерносушилка бари...ргээ. Зоотехническэ ба...малай үбэлжэлгын эхил...дүүргэхэ зорилготойгоор ...рилжэ байна.

П. Ангаров.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Заиграйн аймагай «Улаан-Эрхирик» колхозой hүнэй-товарна племенной фермын үнеэд hаалгын урда тээ.

О. Зенкиин фото.

Дулаан байра бэлдээ

Адуу малые дулаан типовой байраар хангаха ябадал хадаа ниитын малажалые амжалтатайгаар хүгжөөхэ шухала нүхэсэл мүн. Тарбагатайн аймагай Десятниковска сельсоведэй Сталинай нэрэмжэтэ томодхогдоhон колхозой правлени ба партийна органзаци партиин обкомой IV ба V пленумүүдэй тогтоолые бэелүүлэн, артелиингээ адуу малые дулаан байраар хангаа.

Энэ колхозой хүтэлбэрилэгшэд үнгэрэгшэ үбэлэй бэрхэшээлтэй байдалhаа тобшолол хэжэ, энэ жэлэй эхиндэ колхознигуудай хамтын суглаан дээрэ ниитынгээ малда барилгануудые хэхэ гэжэ шиидэhэн байгаа. Тугалай, үнеэдэй, хурьгадай, шубуунай, мориной типовой байрануудые ба малажалай хүдэлмэришэдэй байха хэдэн гэрнүүдые барихаар хараалhан байгаа.

Энэ ехэ хэмжээнэй хүдэлмэри хэхын тула 14 хүнhөө бүридэhэн барилгын бригада байгуулагдаа hэн. Бригадираар Иосиф Яковлевич Гордеев томилогдоо. Колхозой правлениhээ нүхэр Гордеев мори унаа ба зэр зэмсэг тушаажа абаhан байгаа. Тиихэдэ үбэлэй сагта хүдэлмэрилхын тула энэ бригадынхид тусгаар мастерской баряа hэн. Колхозой правлени тус бригадада пилорама үгөө. Иигэжэ бүхы хэрэгсэлээр хангагдаад, эдэнэр барилгынгаа хүдэлмэри түсэбэй ёhоор ябуулжа эхилээ. Хүн бүхэнэй хэхэ хүдэлмэри эртээнhээ хубаажа, нүхэр Гордеев ажалайнгаа эмхидхэлые зүбөөр табижа шадаhан байгаа.

Ажалаа шадамараар эмхидхэhэнэй ашаар тус бригадынхид үнгэрэгшэ үбэлэй үедэ 3800 кубометр барилгын модо бэлэдхээд, барилгын площадка дээрэ асарhан байна. Тиин эмхитэй гуримтайгаар хүдэлмэрилhэнэй ашаар, тус бригадынхид энэ жэлэй 8 hара соо горьтой хүдэлмэри бүтээгээ. 50 тугалай багтаамжатай нэгэ байра, 500 хурьгадай байра, 1000 шубуунай байха байра, 100 үнеэдэй багтаха байра баригдаhан байна. Тэрэшэлэн зүгыдэ шэнэ байра түхеэрэгдээ. Гадна, малай хуушан байрануудые оройлhон байха юм.

Мүнөө энэ бригада бүхы барилгаяа октябриин 15 хүрэтэр дүүргэхээр шиидэнхэй. Октябрьска революциин 34-дэхи ойе ажалай амжалтаар угтахын тула социалистическэ мүрысөөндэ оролсожо шэнэ уялгануудые абаа. Малай үбэлжэлгын эхилтэр малажалай барилгын түсэб сүм дүүргэхэ, жэлэй эсэс болотор овощехранилищние капитальнаар заhабарилха, Аргунь гэжэ нютагтахи малажалай хүдэлмэрилэгшэдэй байха 2 гэр бариха уялга эдэнэр абаа.

Уялгануудаа бэелүүлхэ арга боломжо эдээндэ бии. Юуб гэхэдэ, тус бригадын гэшүүд үдэр бүриингөө даалгабарие 120—150 процент дүүргэдэг байна.

«Энэ бригадын амжалтатай hайн хүдэлмэри бүхы аймаг дотор мэдээжэ юм. Бригадир нүхэр Гордеевэй хүтэлбэрилдэг бригада энэ жэлдэ бултанhаа hайнаар хүдэлмэрилөө юм. Колхозойнгоо малые дулаан типовой байраар хангаа» гэжэ хүдөөгэй ба колхозно барилгын таhагые даагша нүхэр Куданов хэлэнэ. Бригадын дархашуул Андрей Лощенко, Артамон Пыкин, Иосиф Наталин, Евсей Гордеев гэгшэд үдэр бүриингөө даалгабарие 120—150 процент дүүргэдэг байна. Пилорамщик Петр Наталин мүн hайнаар хүдэлмэрилнэ. Эдэнэр оролдосотой hайнаар хүдэлмэрилhэнэйнгөө ашаар ниитынгээ адуу малые дулаан байраар хангажа шадаа.

В. Мададаев.

РСФСР-эй колхозно физкультурнигуудай спартакиада

Мүнөөдэр — физкультурнигуудай «Колхозник» гэжэ hайндуранай спортивна обществын гэшүүдэй онсо ехэ баярай үдэр мүн. Тус общество хадаа манай Советскэ Союзай спортивна организацинууд соо эгээл залуунь ба эгээл олон хүнүүдые нэгэдхэдэг общество юм.

РСФСР-эй колхозно физкультурнигуудай зунай спартакиадын финальна мүрысөөнүүд Нальчик ба Улан-Удэ городуудта мүнөөдэр нээгдэхэнь. Тус мүрысөөндэ хабаадалсаха хүндэтэ эрхэ олохын түлөө колхозно хэдэн олон спортсменүүд энэ зунай июль hараhаа хойшо хоорондоо мүрысэhэн байнад. Тэдэ мүрысөөнүүд манай хүдөө нютагуудтахи залуушуулай арюун hайхан hанал бодолые, элүүр шамбайе дахинаа харуулаа. Тиихэ зуураа, большевистскэ партида, түрэл советскэ правительствода ба советскэ физкультурнигуудай эрхим хани нүхэр агуу ехэ Сталиндаа тэдэнэй үнэн сэхэ байдагыень улам эли тодоор гэршэлээ.

Тэдэ мүрысөөнүүдтэ, урилдалан тухайлhанай ёhоор, миллион тухай хүнүүд хабаадалсаа. Тиигэжэ советскэ спортын түүхэдэ үзэгдөөгүй үргэн ехэ хэмжээ-ябуулга бэелүүлэгдэhэн байна.

Бурят-Монголой республикын столица Улан-Удэ городто хүнгэн атлетикээр ба велосипеднэ спортоор түрүү hуури эзэлхын түлөө Дальна Восток болон Сибириин колхозуудай элитэ спортсменүүд суглараба. Алтайн, Хабаровска, Приморско хизаарнуудай, Амурска, Иркутска, Кемеровскэ, Томско, Новосибирскэ областьнуудай ба Бурят-Монголой колхознигуудай эльгээhэн нүхэдүүд хүндэтэ нэрэ зэргын түлөө тэмсэхэнь.

Хүнгэн атлетикээр мүрысөөнэй программа соо элдэб дистанцида урилдалга, үндэрые ба утые харайлга ба бусад ороно. Мүрысөөниинь үдэр бүхэндэ 11 часhаа 17 час хүрэтэр, БМАССР-эй 25 жэлэй нэрэмжэтэ стадион дээрэ боложо байха юм. Кяхтинска трактын 5-дахи километрhээ эхилэн велосипедээр урилдалга сентябриин 9, 11, 12 үдэрнүүдтэ болохо. Велосипедистнүүд 10, 20, 25, 50, 75 километр дистанцинуудта урилдалга ба кросс үнгэргэхэ байна. Спартакиадын баяр ёhололто нээлгэ БМАССР-эй 25 жэлэй ойн нэрэмжэтэ стадион дээрэ, мүнөөдэрэй 17 часта эхилхэ юм.

Тус спартакиада 4 үдэр соо үргэлжэлхөөр хараалагдана.

Эхэ оронойнгоо алдар солодо хүрэмэ ехэ амжалтануудые туйлахыень спартакиадада хабаадалсагшад-колхознигуудта үнэн зүрхэнhөө хүсэе!

Б. Комраков, РСФСР-эй Министрнүүдэй Соведэй дэргэдэхи физкультура ба спортын хэрэгүүдые эрхилхэ комитедэй түлөөлэгшэ.

Кино харуулгые муугаар эмхидхэнэ

Кино харуулгын үгаа ехэ политическэ удхашанартай байhаниинь мэдээжэ. Тиигэбэшье, Хэжэнгын аймагай кинофикациин таhаг (даагшань П. Е. Афанасьев) аймаг доторoo кино харуулгые тон муугаар эмхидхэнэ. Хахад жэлэйнгээ түсэб кино харуулгаар миил 82 процент, мүнгэ суглуулгаар 73 процент дүүргэhэн байна. Тус таhагай хүдэлмэрилэгшэдэй дунда ажалай журам hулаар табигданхай, киноустановконуудынь 7—8 хоног соо хүдэлмэрилэнгүй хэбтэдэг, киномеханигуудынь ба мотористнуудынь ажалгүй зайжа, архидажа ябадаг юм. Киномеханик Имеков кино харуулжа суглуулhан мүнгэнhөө 1442 түхэриг, Линейцев—942 түхэриг, Сенотрусов—545 түхэриг үбэршэлhэн байха юм.

Гадна, аймагай колхозуудта кино харуулга илангаяа хангалтагүйгөөр ябуулагдана. Жэшээлхэдэ, киномеханигууд Имеков ба Линейцев гэгшэд Чесанын сомоной Сталинай нэрэмжэтэ колхоздо ошожо, кинофильмынгээ миил гансахан частиинь харуулаад болюулжархёо.

Аймцентрhээ холо шадар байhан «Коминтерн», «Улаан-Тарячин», Тельманэй, Сталинай нэрэмжэтэ колхозуудта аяар май hараhаа хойшо нэгэшье кино харуулагдаагүй. Хүлхисөөн, Хуурай, Шара Тала ба Шара Жалгада байдаг олон зуун малшад ба үбhэшэд бүхэли жэл соогоо кино харанагүй.

Нүхэр Афанасьев хүдэлмэреэ гуримшуулхын орондо, кинофикациингаа хүдэлмэришэдые харааажархёод лэ, архидаад ябадаг заншалтай. Ажалай заршам эбдэдэг зарим хүнүүдтэй ямаршье тэмсэл хэдэггүй, харин ажалhаань гаргалгаар хизаарлана. Энэ жэлэй туршада аяар 6 хүниие ажалhаань гаргаа. Мүн тус таhагта хүдэлмэриин түсэб, маршрудай график огто табигдадаггүй байха юм.

Хүдөөгэй арад зоной эрилтые хангажа, советскэ кинофильмнүүдые саг болзор соонь харуулха гээшэ тон шухала. Тиимэhээ Хэжэнгын аймагай партийна ба советскэ органууд кинофикациин таhагай хүдэлмэрие түргөөр hайжаруулха, гэмтэй нюурнуудыень шанга хэмжээндэ хабаадуулха ба советскэ киноискусствын түрүү зохёолнуудтай ажалшадые танилсуулха ябадал хангаха ёhотой.

Б. Шаралдаев.

ТАСС-эй БУРУУШААЛГА

Генерал Риджуэйн Токиодохи штабай информационно таhаг, мүн американска ба английска хэдэ хэдэн газетэнүүд хадаа сагаан расын советскэ олон сэрэгүүд Хойто Корейдэ бии байhан хэбэртэй мэдээсэлнүүдые тусхай захилаар hүүлэй үдэрнүүдтэ тараажа байна.

Эдэ бүхы ба иимэрхүү мэдээсэлнүүд эхинhээ hүүл хүрэтэрөө худал ба дэлхэйн олониитые хууран мэхэлхэ зорилготой гэжэ мэдээсэхээр ТАСС түлөөлэгдэбэ.

АГИТАТОРАЙ БЛОКНОТ

Агитаторай блокнодой 16-дахи номер хэблэгдэбэ.

Тус блокнот «Колхозно таряашадай патриотическа уялга» гэhэн статьягаар эхилнэ. Хүдөө ажахын темээр «Колхозой малда дулаан үбэлжэлгэ» гэhэн М. Гершевичын статья толилогдобо.

«Ниитэ-политическэ хүдэлмэриин дүй дүршэлhөө» гэhэн бүлэгтэ: «Агитаторнууд таряа хуряалга дээрэ» гэжэ Г. Поповой статья, уласхоорондын темээр залуушуул ба студентнүүдэй Бүхэдэлхэйн фестивалиин материал хэблэгдэhэн байна. Мүн 1951 оной сентябрьда үнгэргэгдэхэ хөөрэлдөөнүүдые үнгэргэхэ темэнүүд, түсэбүүд ба литература заагдаhан байна.

Семинарнууд үнгэргэгдэбэ

ВЛКСМ-эй Баргажанай айком комсомольско политкружогуудай хүтэлбэрилэгшэдэй 6 үдэрэй семинар үнгэргэбэ.

Мүн Читканска, Баян-голой, Уланай сомонуудай колхозно парторганизацинуудай агитаторнуудай кустовой зүблөөн боложо, ургаса хуряалгын үедэ тэдэнэрэй хэхэ хүдэлмэринүүд зүбшэн хэлсэгдэбэ. Агитаторнууд хэдэн лекцинүүдые шагнаа.

А. Раднаев

ШЭНЭ НОМУУД

П. И. Малакшинов. Бурят-монгол hургуулиин 5—7 классуудта ород хэлэ зааха методикын талаар очеркнууд. Ород хэлэн дээрэ.

Д. Д. Дугаржабон, А. А. Аюрзанаин. 9—10 классуудта үзэхэ түрэлхи литературын хрестомати. Бурят-монгол хэлэн дээрэ.

М. Н. Мангадаев, Т. В. Баханов. Бурят-монгол hургуулиин 6-дахи класста ород хэлээр уншаха ном.

И. В. Баранников, Т. В. Баханов. Ород хэлэн. Бурят-монгол hургуулиин 7-дохи класста үзэхэ учебник.

Г. И. Упхонов. Бурят-монгол hургуулиин 7-дохи класста ород хэлээр уншаха ном.

...ТС-эй бюджетнэ мүнгэ ондоо хэрэгтэ ба ...үлүү ехээр гаргашалха ябадал болюулха

...хозно үйлэдбэриин бүхы hал...хүгжөөхэ хэрэгтэ машин...торна станцинууд угаа ехэ ... Машинно-тракторна стан...хадаа хүдөө ажахые со...ическэ ёhоор хүгжөөлгын ...хозно таряашадта гүрэнэй ...түүлэгдэжэ байhан ехэ ту...ын үндэhэ hууринь болоно. ...но-тракторна, ой модо хам...болон СССР-эй хүдөө ...Министерствын тусхайта ...нуудай үйлэдбэриин бүхы ...нууд гүрэнэй бюджедээр ...хангагдадаг юм.

...дбэриин-финансова түсэбүү...ба договорнуудаар хараалаг...хүдэлмэринүүдые тоогойнь ...наарайнь талаар колхо...дүүргэхэтэйгээ хамта бюд...мүнгэн зөөри гамтайгаар, ...гаргашалха гээшэ машин...торна станцинуудай шуха...лго болоно.

...оной түрүүшын хахад ...бликын машинно-трактор...цинууд тракторна хүдэлмэ...түсэбые 104,7 процент ...ба тракторнуудай дэмы ...зээрүүлhэнэй. машинануу...ническэ харууhа ба горючи ...ые hайжаруулhанай ...горючиин талаар 601 мян...риг бюджетнэ мүнгэн зөө...бнлhан байха юм. Гадна, ...стративно-ажахын гарга...арбилhанай ашаар 75 ...түхэриг, управленческэ аппарадай салин хүлhэнэй талаар 103 мянган түхэриг арбилаа.

Зарим түрүү МТС-үүд бюджетнэ мүнгэн зөөри үлүү ехээр гаргашалгаяа бүрин усадхажа, нилээд ехэ мүнгэ арбилhан байха юм. Жэшээнь, Бичурын МТС мүнгэн зөөриингөө 76 мянган түхэриг, Бага-Куналейн МТС—69, Сагаан-Усанай—24, Куйтунска—73, Ново-Брянска—25, Хонхолойн—23, Тарбагатайн—20, Түнхэнэй МТС—15 мянган түхэриг арбилhан байна.

Гэхэтэй хамта, бюджетнэ мүнгэн зөөри гаргашалгын хойноhоо хиналта хээгүй, МТС-эйнгээ финансова байдалые бэхижүүлхын түлөө зарим машинно-тракторна станцинуудай директорнүүд ба главна бухгалтернуудай оролдоогүй дээрэhээнь тэндэ нилээд ехэ хэмжээнэй бюджедтэ мүнгэн зөөри үлүү ехээр гаргашалагдаhан байха юм. Жэшээнь, Эгэтын МТС (директорынь нүхэр Бимбаев, главна бухгалтерынь нүхэр Спиридонов)—27560 түхэриг, Баргажанай МТС (директорынь нүхэр Сосновский, главна бухгалтерынь нүхэр Афанасьев) — 14353, Суулгын МТС (директорынь нүхэр Дашиев, главна бухгалтерынь нүхэр Еланова)—3691, Кабанскын МТС (директорынь нүхэр Бертунов)—1987 түхэриг бюджетнэ мүнгэн зөөри үлүү ехээр гаргашалаа.

Зарим МТС-үүд бюджетнэ мүнгэн зөөриеэ үйлэдбэриин-финансова түсэбөөр хараалагдаагүй шэглэлээр гаргашалдаг, нэгэ бюджетнэ счёдhоо нүгөөдэдэнь мүнгэн зөөри оруулан гаргашалдаг байна. Тэрэнэй эсэстэ тон ехэ мүнгэ ондоо тээшэнь гаргашалhан байдаг.

Мүнөө республикын МТС-үүдтэ үлүү ехээр ба ондоо шэглэлээр гаргашалагдаhан бүхы мүнгэн зөөриин оройдоо 8 процентнь гэхэ гү, али 37 мянган түхэриг бюджетнэ счёдуудта оруулагданхай. Тиихэдэ бюджетнэ счёдуудтаа үшөө бусаагдаагүй байhан 250 мянган түхэриг мүнгые гүрэнэй банк ээлжээтэ бюджетнэ hомололгоhоо дараhан байха юм. Тиимэhээ мүнгэн зөөриин дутамаг иимэ байдал хадаа мүнөө жэлэй ургаса хуряалгада нилээд түбэг болохо байна бшуу.

Эгэтын, Баргажанай, Чесанын, Иволгын, Гашейн, Хэжэнгын МТС-үүд бюджетнэ жаяг заршам илангаяа ехээр эбдэжэ, тон ехэ мүнгэн зөөри үлүү ехээр ба ондоо шэглэлээр гаргашалжархиhан (195 мянган түхэригhөө 82.4 мянган түхэриг хүрэтэр) байна. Бюджетнэ мүнгэн зөөриеэ ашаг ехэтэйгээр хэрэглэхын орондо, харин эмхи гуримгүй, hаланаар гаргашалжа, тон ехэ дебиторско үритэй (833 мянган түхэриг) болонхой. Хахад жэлэй турша соо дебиторско үринь 198 мянган түхэригөөр дээшэлhэн байха юм. Тэрээнтэй хамта, кредиторско үринь 1084 мянган түхэригөөр ехэ болоо. Бюджетнэ мүнгэн зөөриеэ ондоо шэглэлээр гаргашалжархиhан тула тэдэ МТС-үүд горючи ба запасной частьнуудые абаhанайнгаа түлөө тоосожо шадахаяа болёод байна.

Олонхи машинно-тракторна станцинууд, нефтебазануудта ба тракторна бригадануудта бии байhан горючиие hара бүри хэмжэхээр тогтоогдоhон гурим эбдэнэ. Гэхэ зуура, нефтебазанууд ба тракторна бригадануудта шалгалта хэhэнэй эсэстэ энэ жэлэй түрүүшын хахад соо 18 мянган түхэригэй 249 центнер горючи дутажа байhаниинь элирүүлэгдээ. Иимэ хүндэ баримтануудай үзэгдэhэн ябадал хадаа hара бүри шалгалтануудые хэхэhээ гадна, бии байhан горючииень олон дахин хэмжэжэ байхые республикын хүдөө ажахын Министерство МТС-үүдэй хүтэлбэрилэгшэдhээ эринэ. Гэхэтэй хамта, иимэ хүдэлмэри хэгдэнэгүй. Байгша оной июлиин 1 болотор 8 нефтебазанууд ба 125 тракторна бригадануудта (Кабанскын, Куйтунска, Бичурын, Баргажанай Хонхолойн, Сүхын болон бусад МТС-үүдэй) байhан горючинь хэмжэгдээгүй.

Суулгын, Баргажанай, Хэжэнгын, Үшөөтэйн, илангаяа Сүхын МТС-үүдэй главна бухгалтернууд республикын хүдөө ажахын Министерствын МТС-үүдэй Упразлениhээ болото туhаламжа абадаггүй дээрэhээ, hарынгаа болон квартальна тоосоонуудые саг соонь табидаггүй ба эльгээдэггүй байха юм. Тиигэжэ тоосоонуудай шалгалга hаатуулдаг, МТС-үүдтэ бюджетнэ мүнгэн зөөри үлүү ехээр ба ондоо тээшэнь гаргашалhан ябадал элирүүлхэ арга боломжо олгодоггүй байна.

Гадна, тоосоонуудые саг соонь эльгээгээгүй дээрэhээнь МТС-үүдтэ 4—18 үдэрэй турша соо мүнгэ табихаа Госбанкын болиходонь, колхозуудтай договорнуудаа болон тракторна хүдэлмэриингөө түсэбые МТС-үүдэй дүүргэлгэдэ тэрэшэлэн муугаар нүлөөлнэ Энээнкие дурсагдагша МТС-үүдшье, республикын хүдөө ажахын Министерствошье ойлгоногүй, ойлгохые оролдоногүй.

Тэрээнhээ байтагай зарим МТС-үүд (Иволгын, Үшөөтэйн, Сосновско, Ново-Брянска, Тимлюйскэ ба бусад) бухгалтерска тоо бүридхэлэй заабарие эбдэжэ, заhабарилгын хүдэлмэридэ гаргашалагдаhан мүнгэеэ hара бүри бюджетнэ мүнгэн зөөриhөө хороодоггүй байха юм. Тиин МТС-үүдэй директорнууд ба бухгалтернууд заhабарилгада гаргашалагдаhан мүнгэн зөөриин хаанаhаа абтадаг байhаниинь мэдэдэггүй, тэрээгээр hонирходоггүй, тэрэнэй эсэстэ өөhэдынгөө хүдэлмэриин үрэ дүнгые мэдэдэггүй байна. Теэд республикын хүдөө ажахын Министерство энээндэ тон hанаа амараар хандадаг.

Хонхолойн, Куйтунска, Үдын, Ториин, Баргажанай ба бусад МТС-үүд үйлэдбэриингөө хүдэлмэришэдэй ба албахаагшадай салин хүлhыень удаан барина. Үдын МТС үйлэдбэриингөө хүдэлмэришэдэй салин хүлhые 6 hара үлүүтэй болзор соо барижа 8,4 мянган түхэриг үритэhэн байгаа. Салин хүлhэнэй талаар бюджетнэ мүнгэн зөөриин бии байхадань, хүдэлмэришэдэй салин хүлhэ барижа ябагшье болохогүй энэ хадаа тэдэнэй ажалай бүтээсэдэ муугаар нүлөөлхэ байна бшуу.

Байгша оной 7 hара соо 17 машинно-тракторна станцинуудта документальна шалгалта хэгдээ, тэрэ тоодо республикын финанснуудай Министерство 4 МТС-үүдтэ шалгалта үнгэргэhэн байна. Тиимэhээ 7 hарын турша соо бүхы МТС-үүдэй оройдоо 47,2 процентнь шалгагдажа, энэ хүдэлмэри тон хангалтагүй дүүргэгдэнэ гээшэ.

Саашадаа МТС-үүдтэ шалгалта хэхэ ревизорнуудые хүсэд бэлэдхэлтэй ба шалгагдаhан хүнүүдhээ бүридхэн хүсэлдүүлхэ шухала. Тэдээниие МТС-үүдэй финансово-ажахын ажал-ябуулгын хойноhоо хинан шалгатаhаа бэшэ ондоо хүдэлмэридэ хэрэглэжэ болохогүй.

Госбанкын зарим эмхи зургаанууд МТС-үүдэй тоосоонуудые шалгаха зуураа, ондоо шэглэлээр гаргашалагдаhан ба хэрэглэгдэhэн бюджетнэ мүнгэн зөөриин хэмжээе тодорхойлходоо алдуу гаргана, элэ мүнгэн зөөриие бюджетнэ hомололгонуудhаа тусгаар счёдуудта бэшэнгүй, МТС-үүдтэ мүнгэн зөөри үлүү ехээр табиха ябадал гаргана. Тэрэшэлэн МТС-үүдтэ мүнгэн зөөри табихадаа хинан шалгалга hулаар хэнэ, кассова жаяг заршамай байдалые хүсэд hайнаар шалганагүй.

Ургаса хуряалга болон зун-намарай бүхы хүдэлмэринүүдые амжалтатайгаар үнгэргэлгэ хадаа МТС-үүдэй финансова ажахые зүбөөр эмхидхэhэнhээ, бюджетнэ мүнгэн зөөри ондоо шэглэлээр ба үлүү ехээр гаргашалха ябадал усадхажа шадаhанhаа нилээд дулдыдаха байна. Тиимэhээ МТС-үүдэй хүтэлбэрилэгшэд болон республикын хүдөө ажахын Министерство энээндэ онсо анхаралаа хандуулха ёhотой.

Госбанкын отделенинүүдэй эрхилэгшэд машинно-тракторна болон тусхайта станцинуудай зүбөөр финансировалагдахын хойноhоо хиналта шалгалта шангаар табиха зорилготой.

Г. Кудрявцев.

Жамсо ТУМУНОВ

ЖАРГАЛАНТЫН ГАЛНУУД

Поэт Жамсо Тумунов «Жаргалантын галнууд» гэжэ поэмэ бэшэжэ дүүргэө. Энэ поэмэ сооһоо колхозой партийна организациин хүтэлбэри доро комсомолецууд ба залуушуулай хүсөөр бүтээгдэһэн колхозно гидроэлектростанциин барилгые харуулна. Энэ поэмын хоёрдохи бүлэгһөө отрывогууд толилогдобо.

Ганса наран тэнгэридэ бадарнаг лэ,
Газарта хэды наран зэдэрнэ бэ!—
Сэсэг бүхэнэй һаргама залаада
Сэлмэг одод миралзана туяада!
Хотогор нютаг шүүдэрөө сараадүй,
Хонид үшөө бэлшээридээ гараадүй;
Эртэ!
Эртэнһээ балта сууряатана.
Эрэлхэг дархан дуугаа татана.
Буха хөөргөө хахинуулан байжа,
Булад дабтана,
эрид шармайжа...
Эрдэни үни бодонхой,
сэйланхай,
Хэрэгтэй дэбтэрээ гартаа баринхай,
Артелиингээ центрые үзэн,
һонирхон,
Арбижам байһандань хүхин.
омогорхон,
Парторгоёо бэдэрээд ошобо:
Барилгашадтаяа байхадань олобо.
— Эрдэнимнай!
— Эрдэнимнай ерээ!
— Харыт!
— Парторг!
—Эрдэнидээ түсэбөө хэлыт!
Дархашад,
хюрөөшэд хүхин барандга
Дараа,
дараа иигэжэ хэлэбэ.
Эрдэни өхөөр баярлаһандаа
Эдэнтэй бүгэдэнтэйнь тэбэрилдэбэ;
Уамагай һүүлдэ хүндэтэйгөөр
Базар парторгтоёо золгодобо.
Тэрэнь Балсановые хүшэтэйгөөр
Тэбэреэд:
«Хүлеэгээб,—гэжэ эхилбэ.—
Үүжэгэр бата болоо байнаш.
Хүхеэнэш сэдьхэлыем,
һайхашш.
Теэд,
хүлеэнэ шамайе ехэ хэрэг.
«Эрдэм гээшэ—
эрхим баян мүн» гэдэг!
Базар Батуевич иигэжэ хэлээд,
Балсановые харана,
хялам гээд.
Батуевич хубилаагүй байба огто.
Сохонь гэргэнүүдые субуулһан
Холын уга харгы һануулна,
Һахалынь хирбэгэр,
харасань гүн тодо.
Ажалда баталжаһан хурганууднь,
Матагдаһан залуу бургаһандал,
Тулгална бүхөөр ташаануудтань.
Үһэниинь он жэлдэ зулгаагдаһандал—
Зулайнь халзан,
теэд һаншагынь бүтүү,
Хүлынь хүдэр, шэлбэнүүдынь бүдүүн.
«Зай.
Эрдэни,
хитэһэн эдир басагандал.
Юундэ аниргүйбши,
хэлэ,
хэлэ.
Шамдаал даа бидэнэй найдал» —
Батуевич иигэжэ сашшань үгэлнэ.
Үшөөл хүбүүн харюусанагүй—
Зогсоно,
бодолгото болоһон янзатай,
Хитэһэнээ багаханшье нюунагүй —
Уралнуудынь халта дэрьбэһэн маяг-
Соходонь дуһал, дуһал
хүлһэн сугларна.
Тэрэ парторг Базар Батуевичын —
Этигэлтэй,
түшэгтэй,
халуу бурма —
Энэ хүнэй—хэлэһэн удхануудые
Бодожо,
шүүжэ үзэн байтараа,
Хэлэнэ,
адхаад гарыень улайтараа:
«Бодолыетнай нүхэдни тайлбарилаа,
Муу юун байхаб тон харихаһаа».
«Энээн тухай зүбшэһөөр үнинэйбди.
Электричествогүйгөөр хүрэхэгүйбди
Хаанашье,
хадашье дабахагүйбди,
Гарнай мухардаха
гэжэ мэдэнхэйбди.
Станци бариха хүсэн манда бии.
Шадамараар,
бэрхээр хамаг бүхы
Габьяа,
хүсэөө элсүүлжэ шадаа бол,
Гал бүлэхэбди уһанһаа заабол».
Балсановай сэдьхэлэй гүн оёорто
Парторгын хэлэһэн эдэ үгэһөө
Орьёлмо тодо,
олон тоото
Одод бадарба зүг бүхэнһөө.
Эрдэни баярай долгиндо булягдана,
Тэрэнэй хасарнуудынь улайлдана—
Нюур шарайнь наадана нараар:
«Бүтээхэбди!»
гэнэ тэрэ заланаар.
Тугаарай үгы байһан Зана,
гэнтэ
Һалхин мэтээр бии болоод,
хэлэнэ:
«Мүрэн эндэмнай үгы бэшэ аал,
Хүрэхөө Жаргалантэ боеёо аал?
Али ши Волгын уһые хармаанлажа,
Асараа гүш.
бэеэ һамааргажа?»
Балсановые торгобо хэд гэһэндэө,
Зана энеэнэ,
баясан сэдьхэлдээ.
Эрдэниин уһэниинь үрзэгэд гэшэбэ,
Энэнээ хүбүүн мэдүүлэнгүй хэлэбэ:
«Волгын уһан ганса хармаандамнай
бэшэ,
Бүхы шуһандамнай бии гэжэ.
Зана, мэдэ!
Хүүеэ мүрэн үгыл даа эндэмнай,
Теэд,
биил даа Жаргаланта нютагтамнай.
Ямар түргэн бэ тэрэнэй харайса,
Ташана ха юм шулууе тарайса!»
«Зүб!
Зүб! —
гэлдэнэ дархашад,
дабтан, —
Зана,
Зана,
дуугайл даа,
шагна лаблан!»
«Адуунда ябаһан мори баридаггүй
Адуушаниие
— адуушан гэлтэй гү?
Хажуудаа байһан горхо харадаггүй
Хүниие
— ёһото хүн гэлтэй гү?
Зана,
энэнһээ удхатай байнаш,
Жаргалантаһаа юундэ айнаш?—
Батуевич иигэжэ Занаһаа һураад,
Балсановта хэлэнэ,
голлон тудаад, —
— Эрдэмээ харуула,
һурга мандаа
Эмниг,
дошхон Жаргаланта гол
Хэдэн олон жэлдэ,
зорёод холо,
Дэмыдэ талиинаб!
Энэ зундаа
Эхилэебди барилга
һуу шамдуун:
Түсэб,
проект нигталан зохёо,
Түбшэн даамайгаар
эрмэлзэн бушуун
Үгэхэбди барилгада гол хүсөө».
Парторгын энэ дурадхалые дэмжэбэ,
Правлени,
түрүүлэгшэ
гэшүүд бүгэдэ.
Базар Батуевичын үгэнь үнэтэй юм,
Баран бодолынь ажалһаа эхитэй юм:
Наһандаа бүтээһэн,
хэһэн хэрэгыень
Ганса номдо багтаашагүйл бүгэдыень
Гражданска дайнай үдэрнүүдтэ,
Газаршан болоно большевигүүдтэ,
Яруунa,
Хорёор шурьян ябалсаа,
Сагаан дээрмэшэдые сабшалсаа.
Дайша һэлмэнь мүнөөшье ханадань
Байдаг үлгөөтэй,
жэбэргүй,
яларан..;
Ажаллаа Базар Комбедтэ,
сусангүй,
Даралсаа баяшуулые
гам хайрагүй.
Тэрэ колхоз тогтоолсоо нютагтаа:
Трактор,
машинаар ажалаа хуяглаа.
Эхэ ороноо хамгаалһан дайнда,
Эрлиг фашистнарые дараха байдa
Үдэшөө хүбүүдээ юрөөжэ,
Үдэр бүридэ ажалаа үржөөжэ.
Илалта!
Базар амаралта эрэзгүй.
Табанжэл тэрэниие угтаа.
Нилээдгүй
Эсэһэн байбашье,
Базар урматай
Энэ ехэ ажалда оролсоо тулгатай.
Үглөө бүри ажалаа эрьедэг,
Үлүү,
дутуунь элирүүлэн,
Хүбүүд,
басагадтаа заабари үгэдэг,
Үнэтэ зүбшөөлыень бэелүүлэн,
«Зүбшөөл гээшэ —
алтан» гэжэ хэлэдэг,
Тэрэниие ажалдаа хэрэглэдэг.
Базарай дурадхалаар колхозынь
Байдалаа шэнэдхээ.
Хэлэе тобшоорынь:
Баряа һургуули.
Музей байгуулаа—
Нютагайнгаа баялиг суглуулаа.
Правлениин ордон,
Хоёр дабхар клуб.
Парткабинет.
Библиотека.
Хэды хүхюуб
Эзэниие тоолон байхада,
нүхэдни—
Арадай ажалые нэрлэхэдэмни.
Эдэ бүгэдэ
коммунизмын шэнжэ,
Энэ эпохын һулдэ мандана,
бэежэжэ...
Балсанов шармайн,
үдэр, һүни илгадгүй,
Ажаллажа оробо.
Зохёоно проектээ.
Яриндана колхознигуудтай,
андалгүй.
Хамта зүбшэлдэнэ парторгтоёо.
Ирана олон ном,
дэбтэрнүүдые.
Хэмжэнэ Жаргалантын эрьенүүдые.
Аймагай центр,
Улан-Үдэ эр ябана,
Аха-нүхэдһөө һургаал абана.
Хэрэг хүндэ.
Хамаг мэргэжэлээ гаргаж,
Хэһэн хүдэлмэреэ хүбүүн шалгана.
Комсомолшууд,
Балсановые урин,
Суглаандаа элидхэлыень шагнана:
Үгэнэ шамдаха гэһэн заабари —
Хүсэндөө түргэн ороход даабари.
Хүбүүндэ Машатаяашье уулзаха,
Хүхихэ,
яриндаха,
хатарха,
дуулаха
Сүлөө олдоногүй.
Саарһа баринхай
Үрэр дүүрэсэ Жаргалантын эрьеэр
Тэрэ алхална,
хэмжүүр һугаданхай,
Тэмдэглэжэ бодолоо тодо элеэр.
Тойроод ногоото нуга нэмжынэ,
Хибэс
пулаад мэтээр алаглаад.
Шугы,
бургааһанай эшэ дүхынэ,
Жаргалантада таалуулхаа һанаад...
Энэ үедэ проектээ Балсанов
Дүүргэбэ,
артелиинь баталба;
Гараба ажаллахаа бригада
Голой эрьедэ майханаа татаба.
Теэд,
Жаргаланта хүүшэн хэбээрээ
Дуулан байба,
халии
халии эрьеэрээ...
Үдэрнүүд үнгэрнэ,
жэгдэ һубарин,
Шангадана улам наранай огсом
шарсаа.
Гүргэдэнэ ургамалнуудай гарасa.
Хяаг хатуужана,
сэнхиртэн,
нарижан
Удангүй Жаргаланта дээгүүр утаан
Тунадаг болобо,
һуунагтан удаан.
Энэ түймэрэй тодхорто утаан бэшэ лэ,
Ажалша зоной түүдэгэй утаан лэ!
Эрдэни ажалаа шалгажа ябаба:
Мэнэ Жаргалантын эрьедэ гараба.
Урдань —
түрэлхи нютагайнь шэмэг:
Уран дуута горхон,
набша сэсэг,
Намаагаа дэлгэһэн нарһад,
хүһад,
Нара игааһан өөлмэг уула,
хадад...
Жаргалантын
хүүюур һүрэнэ,
дэбхэржэ,
Харьялжа дээрэһээ бууна,
эбхэржэ,
Эрьеынгээ шулууе
изшэнэ,
ташана.
Элбэг уһаяа
сүршэнэ,
сасана.
«Харгы гаргагты!» гэжэ байһандал,
Бусалжа тогоон соо байһандал,
Худхарна,
дэбхэрнэ,
булгина,
эшхэрнэ,
Хурдан хүлэгтэл,
дүгташана,
собхорно.
«Хэды дэндүү, тэшхүү хүсэн гээшэб!
Хэды хурдан.
солбон хүлэг гээшэб! —
Хазаарлажа,
тэргэ зүдхүүлхэбди,
Хэрэгтэй ашагаа тэгнүүлхэбди».
Залуу техник иигээд шэбшэнэ,
Залинта уһанай шэбхэржэ бууһаг
Тэмээн үндэр эрьеые хэмжэнэ:
«Энэл даа
намайе дуудуулдаг
Дабтама хүсэниинь энэ уһанай
Далан тэргэшэ мориной тухай!»
Дабтан,
дабтан шалгажа байгаад,
Дахин,
дахин шэнжэжэ хайгаад,
Уһанай ябасые үзэнэ хүбүүн,
«Дэншээдээл һайн!»
гэжэ хэлэнэ хүхюун.
Эгээл гүнзэгы жалгын адагта,
Шэхээр малтагдаһан һубагай амнда
Электростанциин байшан бодоно,
Эрдэни тэндэ ошожо
удаан болоно:
Залуу дархашуудтай хөөрэлдэнэ,
Заабари үгэнэ,
зүбшөөлдэнэ;
Түсхай почтоор хүдэжэ ерэһэн
Аймагай газетэ һонирхон уншана,
Ашаа,
хэрэгсэл зөөжэ хүргэһэн
Артелиингээ гэшүүдтэ хамһалсана.
Үргэһэгүй һүнинүүд,
ута үдэрнүүд,
Һүрөө барагдаһан
хүһөө үндэрнүүд,
Машинын ябасаһаа гараһан
харгынууд
Холтоһыень шулаһан
мантан столбнууд—
Бүгэдэ Балсановые һонирхуулна,
Зүрхэнэйнь сохисые шангадуулна...
Хүрсэ нюдөөр ажалаа шэртэхэдэ.
Хожомдол,
дутагдалаа олдожо үзэхэдэ,
Бэрхэтэй байба.
Байшан бариха бэшэ.
Бэлэн гэхэ юмгүй!
Бүгэдыень хэхэ,
Бүгэдыень бэдэрхэ
тааруулха
Бүгэдын хүсые зүбөөр найруулха.
Хэрэг юрдөө барагдашагүй олон—
Нэрлэжэ захалань гарашагүй олон!
Балсанов бэрхэшээлһээ айнагүй,
Гансаараа хэхэб гэжэ найданагүй,
Үетэн,
колхозниг,
комсомолецуудтаа,
Үнэн аханар —
коммунистнуудтаа
Дулаан сэбэр бодолоо барюулна,
Угаа хүндэтэ найдалаа зорюулна:
Дэбхар хүсэн хүбүүнэй зүрхэнээ
Арюун энэ бодолһоонь бүридэнэ..;
Эрдэниин һубаг малтагшарта
өрөхэдэнь
Эндэһээнь,
тэндэһээнь хүнүүд суглаба.
Бадма бригадир һахалаа эмэрихэдээн:
«Ажалнай бүтэсэтэй
— гэжэ баталба.—
Шамаяа хүлеэжэ
хараашелжа,
Шалабабди.
Үзэл даа хараалжа:
Үшөө түнхин дошонь малтахаар гү,
«Уровень» гээшэнь болоо,
хүрөө гү?»
Баярлаба техник:
һубагыень үзэжэ,
Малтагдаһан байба,
тааруулжа,
хэмжэжэ.
«Болхоор бэзэ?—
гээд Бадма маһарба, —
Уровень оложо һанаам амарба».
Эрдэниин тамхилжэ үрдэзгүйдэ
Эрье дорһоо
модошод дуудаба:
«Орой болоо.
Наранай шэнгээгүйдэ
Мододыемнай үзыш.
Ажал дууһаба».
Ой соо бууба үдэшын һүүдэр,
Ногоондо унаба мүнгэн шүүдэр.
Хүнүүд үшөө ажаллаһаар зандаа,
Хүбүүе дуудана басагад барандаа.
«Эрдэни!
Ерыш,
ерыш!
Үтэр наашаа!..
Ажалыемнай үзыш,
харыш Машаяа!»
Басагадай дорюун үгын зэдэлээн
Балсааба хүбүүе сэдьхэлһэнь.
Хүбсаһанайнгаа шабар халта һалгажа,
Хуушарһан шляпаа гартаа адхажа,
Бахатай солбоноор гүйгөөд,
дабхяад,
Басагадта ошобо хүбүүн,
шамдаад.
Эрдэни бүлэг модоһоо гаража,
Зэрэн татаһан амиял даража:
«Басагад!
Маша аа!»
гэжэ дуудана,
«Балсанов!»
гэһэн хэрюуе дуулана..;

Эдэбхитэйгээр хабаадана

Лениндэй орденто Улан-Үдын паровозо-вагонно заводэй олон мянган гэшүүдтэй коллективүүд металлолом суглуулха шухала хэрэгтэ эдэбхитэйгээр хабаадана. Энэ асуудал лагр Союзна правительствын г… гаһан түсгаар тогтоолтой тус к… лективэй гэшүүд барандаа талан… тумэрэй зүйлнүүдэй хаяһые сүлөөтэй сагтаа суглуулжа тэрэ дары «Главвторчермед»-эй конторын түлөөлэгшэдтэ тушаана.

Энээндэ хүдэлмэришэдөө хабаадуулха хэрэгтэ заводой директорые коммерческэ талаарнь орлогшо нүхэр Изаренко, вэд-шудхалгын пехын начальник нүхэр Федоров оролдолго гаргаба.

Трофим Мошкиной бригадада

Нүхэр Мошкиной хүтэлбэрилдэг загаһашадай бригада (Кабанск) үнгэрэгшэ 8 һара соо 70 центнер загаһа бариха түсэбтэй аад, эүү холо гараа центнер эрхим шанартай омуль баряа.

—Манай бригадир Трофим Афанасьевич загаһа барилгаар ехэ мэргэжэлтэй болоһон, шадамар хүдэлмэрилэгшэ юм, — гэжэ тус бригадын гэшүүд хөөрэлдэдэг.

Социалистическэ мүрысөөндэ оролсоһоо, энэ бригадынхид дээшэлүүлэгдэһэн уялга абаахай. Тэрэнээ вэрэтэй түрэтэйгөөр дүүргэхын түлөө эршэмтэйгээр тэмсэжэ байна.

Н. Хазагаев.

КОРЕЯДЭХИ СОБЫТИНУУД

АРАДАЙ АРМИИН ГЛАВНА КОМАНДОВАНИИН МЭДЭ…

ПХЕНЬЯН, сентябриин 7. (ТАСС). Корейскэ Арадай-Демократическа Республикын Арадай армиин Главна командовани сентябриин 7-до иигэжэ мэдээсэбэ:

Корейскэ Арадай армиин соединенинүүд Хитадай арадай һайн дурэтэнэй часьнуудтай нигтэ хани харилсаатай ябажа, бүхы фронтнууд дээрэ американо-английска интервентнүүдэй сэрэгүүдэй ба лисынмановска сэрэгүүдэй добтолгонуудые амжалтатайгаар гэдэргэнь сохижо, дайсанай хүнүүдтэ ба техникэдэ ехэ гэ…лтэ хох…дые ушаруулжа үргэлжл…

Центральна ба зүүн фр… дээрэ Арадай армиин сое… нүүд үнгэрэгшэ үдэр Арад… миие хамгаалгы… лини… лэн гарахые һэдэһэн дайс… гараа добтолгонуудые … тайгаар гэдэргэнь сохиб…

Мүнөөдэр Арадай арм… витчигүүд ба дайсанай са… дые агнан буудагшад д… 6 самолёт унагаһаа.

Сан-Францискодахи конференци да…

САН-ФРАНЦИСКО, сентябриин 5. (ТАСС-эй гүсхай корреспондент). Японитой баталха эбэй договор тушаа конференциин түрүүшын пленарна заседани сентябриин 5-най үглөөгүүр болобо. Конференциин процедурын гуримуудые баталан абаха тухай асуудал тус заседани дээрэ зүбшэн хэлсэгдээ.

США-гэй ба Английн делегацинууд хадаа өөрынгөө һанал бодолые сүлөөтэйгөөр хэлэхэ делегацинуудай эрхэнүүдыень һэшхэлгүйгөөр хизаарлахые хараалһан процедурын гуримуудые зохёогоо гэжэ мэдээсэгдэһэн байгаа. Эдэ гуримууд үгэ хэлэхэ делегациин тоое хизаарлана, үгэ хэлэхэ саг хизаарлана.

Конференциин саг зуурын түрүүлэгшэ, США-гэй гүрэнэй секретарь Ачесон мүнөөдэрэй заседани нээбэ. Тиихэдээ Японитой баталха эбэй договор тушаа өөрынгөө проектые конференцидэ баадхаха гэжэ Ачесон хүсэбэ. Тус конференци договорой американска проектые хаража үзэхын ба заһабарилхын тулада бэшэ, харин Японитой баталха эбэй договор баталхын тулада зарлагдаһан байна гэжэ тэрэ мэдүүлбэ.

СССР-эй делегациин толгойлогшо А. А. Громыко ээлжээтэбэшэ мэдүүлгэ хэхын тулада, үгэ абаа.

«Советскэ делегаци,—гэжэ тэрэ мэдүүлбэ,—Хитадай арадай правительствые конференцидэ уриха тухай дурадхал оруулна.

Энэ дурадхал оруулхадаа, советскэ делегаци болбол хитад арадай хуулита бодото түлөөлэгшэ болоһон Хитадай Арадай Республикын правительство Японитой баталха эбэй договор бэлэдхэлгэдэ ба Дальна Восток дээрэ бата бэхи эб найрамдал тогтоолгодо илангаяа ехэ хамаатай байһанай арсалтагүй баримтые эшэ үндэһэ болгоно.

Советскэ делегаци хадаа энэ конференцидэ делегацияа эльгээхэ тухай уряалые Хитадай Арадай Республикын арадай Центральна правительствода эльгээхые дурадхана».

Энэ дурадхал конференциин составай асуудалда хамаатай байһан ушарһаа, процедурын гуримуудай абтахын урда тээ зүбшэн хэлсэгдэхэ ёһотой гэжэ СССР-эй түлөөлэгшэ тэмдэглэбэ.

Ямаршье шалтаг оложо ядахадаа, США-гэй гүрэнэй секретарь Ачесон түрүүлэгшын эрхэ ашаглаһан ба конференци советскэ делегациин дурадхал хаража шадахагүй гэжэ соносхоһон байна. ушарынь конференци процедурын гуримуудые хаража байна гэжэ соносхобо.

Чехословакиин делегациин толгойлогшо Г. Секанинова түрүүлэгшын иимэ тогтоолые буруушаажа, Хитадай Арадай Республикын түлөөлэгшэдые конференцидэ уриха тухай СССР-эй делегациин дурадхалые эридээр дэмжэбэ.

Дахин үгэ абаһан А. А. Громыко түрүүлэгшын тогтоолдо эсэргүү протест мэдүүлээ.

А. А. Громыкын иимэ мэдүүлгын һүүлээр. түрүүлэгшэ хадаа өөрынгөө тогтоолые конференциин үзэмжэдэ табихамни гэжэ мэдүүлбэ. СССР-эй делегациин дурадхал тухай асуудалаар Польшын түлөөлэгшэ С. Верблоскидо үгэ үгэбэ, тиихэдээ тэрэнэй үгые 5 минутаар хуули бусаар хизаарлаһан байна.

Түрүүлэгшын тогтоол … Английн түлөөлэгшэ Янгер… гони үгэ хэлэһэнэй һүүл… тогтоол тухай асуудал голо… да табигдаа. Конференциин … хид Ачесоной тогтоолые … ламгайгаар дэмжэбэ. То… һайшаажа 45 делегаци … лаа, гурбан делегаци … Польша Чехословаки) бур… жа голосоовалба.

Хитадай Арадай Респ… түлөөлэгшые конференци… ха тухай советскэ дурадхал… хаража үзэхөө конфе… олонхидой арсаһан … СССР-эй делегаци процеду… римуудай абтаһанай һүүл… асуудалые түрүүшын асууд… гон табиха эрхэ өөртөө … гэжэ А. А. Громыко мэдүү…

Тэрэнэй һүүлээр, түрүү… даа конференциин процеду… римууд тухай асуудалаар … нээбэ.

Польшын делегациин тол… шо С. Верблоскид түрүү… хэлэбэ. Тэрэ хадаа комисс… гуулха тухай официальна … хал оруулаа. Процедурын … муудые зохёохо, өөрынгөө … халнуудые болон гури… проектые сентябриин 6 һаа… тонгүй табихыень комисси… галха гэбэ.

СССР-эй делегациин то… шо А. А. Громыко Польш… делегациин дурадхалые дэм…

Конференциин үзэмжэдэ … даһан. Японитой баталха … говорой проект соо хамаа… правительствонуудай хара… анхаралда абтаһан хэбэ… США-гэй правительствын … һэниинь үнэн байдалда … гүй. Японитой баталха эбэ… ворой английска проект… хэдэн олон ороной һанамж… да абтаагүй. Советскэ Союз… хэлэхэ болоо һаа. тэрэнэ… лалтануудые дурадхалну… гэниинше Японитой бата… договорой американо-анг… проект соо хараада абтаа… мэһээ Японитой баталха … говорой проект энэ конф… дээрэ бүхы талаар зүбшэ… дэхэ ёһотой гэжэ Советск… зай делегаци тоолоно.

Советскэ Союзай делег… даа США-гэй ба Великобр… делегацинуудай табиһан … рын гуримуудай проектдэ … ри оруулхые дурадхана.

Конференциин саг зуур… рүүлэгшэ, США-гэй гүрэнэ… тарь Ачесон голосовани… хэрэглэбэ. Голосованиин … шина процедурын гури… американо-английска прое… шэа Советскэ Союзай ба… делегацинуудай дурадхал… буруушааба.

Заседаниин эсэстэ нюу… совани боложо, конферен… үргэлжын түрүүлэгшээр … түрүүлэгшын орлогшоор … лиин түлөөлэгшэ Спендер … даба.

Энээгээр конференциин … нэй заседани дүүрэбэ.

Харюусалгата ре…
Б. А. О…

МҮНӨӨДЭР УЛАН-УДЭДЭ

«ПРОГРЕСС» кинотеатрта — «Гоё һайхан Василиса» (12 ба 14 часуудһаа), «Жэгтэй гэрлэлгэ», үнгэтэ фильм (16, 18, 20, 22 ба 23 час 30 минутаһаа).

«ЭРДЭМ» кинотеатрта — «Баян эзэгэр зун» (11, 13 часуудһаа), «Волга-Волга» (15, 17, 19, 21 часуудһаа).

БМАССР-эй 25-дахи жэлэй ойн нэрэмжэтэ стадион дээрэ — хүнгэн атлетикээр Дальна Востогой ба Сибириин түрүү зэргэ эзэлхын түлөө мүрысөөнүүд — колхозно физкультур… спартакиада 11 часта эхилнэ.

Мүн тэндэ спортаклада… лай перед үдэшын 5 часта … лой оршон байдалаа болохо…

Үлэрэй 12 часта велосипе… урялдаан Кяхтинскэ трак… километртэ болохо. Эрэгтэй 25 … метрын, эхэнэрнүүд 25 … дистанциин тус бүриин … булядалдаха юм

Адрес редакции: г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 28. Телефоны редакции: редактора —23, заместителя редактора—7-85, отв. секретаря—3-23. Отделов: партийной жизни, культуры и быта—4-52, сельскохозяйственно… промышленности—6-84, мест. информации и писем—6-84. Для междугородных переговоров—16.

Н—03678. Типография Управления полиграфической промышленности, изда… [illegible] книжной торговли при Совете М…стров БМАССР.